

ISSN 1855-7511

Poština plačana pri pošti 2277 Središče ob Dravi

SREDICA

GLASILO OBČINE SREDIŠČE OB DRAVI

letnik IV

številka 2

junij 2010

Zdenka Dogša

Dobro jutro. Zdravo. Dober dan ...

O čem naj pišem v junijskem uvodniku, sem se spraševala že od začetka maja. Z nobeno idejo nisem bila zadovoljna. Ali pa ni bila dovolj aktualna. Sicer pa o stvareh, ki so pri nas aktualne, itak poslušamo ali beremo iz dneva v dan v različnih medijih in jih imamo zato bolj ali manj vsi »pun kufer«. In potem naj bi o tem brali še v Sredici?

Nekega jutra pa - rešitev! Ob prihodu v službo sem srečala očeta, ki je pravkar odhajal iz šole, potem ko je pripeljal svojega otroka. Glasno in razumljivo sem ga pozdravila. Spomnila sem se namreč, da sva se že srečala, pa mi ni odzdravil. Morda takrat nisem bila dovolj glasna? Ali pa premalo pozorna na ne preveč glasno odzdravljanje? Zato pa sem bila tokrat dovolj glasna s svojim »dobro jutro« in pa seveda posebej pozorna, ali bom tudi sama deležna pozdrava. In spet - nič! Nobene besede, nobene spremembe v mimiki obraza, kaj šele nasmeha. Na to, da v bontonu piše, da naj bi moški prvi pozdravil žensko ali pa, da naj bi mlajši prvi pozdravil starejšega, takrat niti nisem pomislila. Sicer pa sem tako ali tako navajena, da redno pozdravljam mlajše - naše učence ob vstopu v avlo šole, ko še na pol dremajo vsak v svojem kotičku in jih predrami moj glasni »dobro juuutrooo«. Pa moram priznati, da potem odzdravijo!

Nedolgo nazaj sem bila priča vprašanju sokrajanke mimoidočemu otroku: »Kaj vas v šoli ne učijo pozdravljati?« Ustavila sem se in jo povabila k razgovoru. Vprašala sem jo, ali pozna še kakšnega drugega otroka, ki ne pozdravlja? Pritrdila je. Potem sem jo vprašala, kaj pa starši tega otroka, oni pa pozdravljajo? Zamislila se

je in priznala, da tudi oni ne ali pa redkokdaj. Tudi učitelji opažamo enako. Lahko se še tako trudimo in jih učimo, pa ne bomo dosegli takšnega učinka, kot bi ga lahko dajali otroku starši s svojim zgledom otroku že od rane mladosti naprej. In od prvih korakov bi naj otroci vedeli, da se ljudje pozdravljamo, da pozdrav izrečemo glasno in razločno in ob tem lahko tudi rahlo pokimamo tistemu, ki ga pozdravimo. Ob tem ga pogledamo v oči. Če pa nekoga pozdravimo, pa nam ne odzdravi, je to žaljivo.

Sicer pa ne gre toliko za pozdrav kot neko obveznost, gre za osnovo lepega vedenja in človeško kulturo, ki jo s tem kažemo. Še bolj pa gre za to, da si ljudje s pristrčnim pozdravom, z nasmeškom na obrazu in morda še s kakšno besedo drug drugemu enostavno polepšamo dan. Še posebej velja to za jutranji pozdrav, ko bi še morda najrajši malo dremali v topli postelji, ko je morda tudi vreme manj prijazno, da o prijaznosti časa, v katerem živimo, niti ne govorimo. In kar pomislite, kako nam potem lep pozdrav mimoidočega, sodelavca, trgovke ali koga drugega prav pride! Prav je, da se tega zavedamo vsak dan in vsepovsod. In se trudimo ... V veliko državah poznajo tako imenovani Hello Day, 21. november, svetovni dan pozdravljanja. In če bo prišel tudi k nam? Bo tudi ta samo pomagal trgovcem za boljši zaslužek s kakšno priložnostno idejo, podobno kot s srčki in rožicami za valentinovo, pa še s čim drugim ob sodobnih uvoženih praznikih? Nam samim pa sicer en dan od tristo petinšestdesetih ne bo pomenil nič, če nas bo nekdo imel rad samo 14. februarja, če nas bo pozdravil samo 21. novembra, se na nas spomnil samo ...

Jurij Borko, župan

Investicije v letu 2010

Na osnovi sprejetega Proračuna za leto 2010 in v skladu z Načrtom razvojnih programov, se izvajajo investicije, za katere so zagotovljena finančna sredstva. Nekatere naložbe so že končane, nekatere se izvajajo, za drugo polovico leta 2010 pa se načrtuje izgradnja pločnika in javne razsvetljave v Obrežu.

TRG SREDIŠČE - I. FAZA

Investicija se je pričela v letu 2009 in se končala v maju 2010. Obsegala je ureditev cestnega dela na območju trga v Središču -

pločnike, pohodne poti, kanalizacijo. Hkrati se je izvajal del II. faze, to je ureditev javne razsvetljave na trgu in ulicah, ki vodijo na trg. II. faza, s katero bomo uredili ožje območje trga in pripadajočo opremo, se bo pričela izvajati v mesecu juniju in bo končana v avgustu. Pogodba za izvedbo je že podpisana.

CESTA VITAN - ŠALOVCI - LOPERŠICE - GRABE

Ta projekt se je izvajal že v letu 2009 in se zaključuje v tem letu. Trenutno se dokončuje odsek Šalovci - Loperšice, skupno pa

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

bo tako na območju občin Središče ob Dravi in Ormož na novo urejenih 6,5 km cest. Naložba bo končana v mesecu juniju.

VODOVOD LIPJE

Investicija »Vodovod Lipje«, ki bo pomenila možnost oskrbe s pitno in požarno vodo dela Središča ob Dravi, zlasti pa območje farme in prihodnje poslovne cone Lipje, je končana. Opravlja se tehnični prevzem naložbe in obračun končnega stanja. Že v letu 2010 bosta po vlogah na vodovodni priključek priključeni vsaj dve gospodinjstvi in štirje gospodarski subjekti. Vodovod bo imel velik pomen tudi za požarno varnost, saj so na celotni trasi zgrajeni hidranti.

GOŠO

Izgradnja širokopasovnega interneta (GOŠO) v naseljih Šalovci in Godeninci je v zaključni fazi, saj so položene cevi v zemljo, optični kabli so vpihnjeni in večina jih je tudi zvezanih, na vse hiše pa so postavljene omarice za uporabnike. V naselju Godeninci se gradi funkcijska lokacija, na kateri bo tehnična oprema za prenos signala naselij Šalovci, Godeninci, Vodrance, Krčevina, Hum in Loperšice. Projekt poteka skladno s pogodbo, uporabniki pa se bodo lahko priključili na širokopasovno omrežje pred iztekom leta 2010.

OSTALI PROJEKTI V LETU 2010

Pločnik Obrež

Izdelana je tehnična dokumentacija, ki je v recenziji na Direkciji za ceste RS. Razpis za izvajalca se bo izvedel v mesecu juniju, predviden začetek del bo v mesecu avgustu ali septembru, zaključek pa v novembru 2010.

Javna razsvetljava na Grabah in v Obrežu

Iz dela sredstev za novogradnje pri javni razsvetljavi se bodo v naselju Grabe dopolnile manjkajoče luči, na novo pa bo zgrajen del javne razsvetljave v naselju Obrež - Jojšje. Naložba se bo izvajala predvidoma v juliju in avgustu.

Sokolana

Iz zagotovljenih sredstev bomo uredili vsa stopnišča in pohodni del na terasi, prebarvan bo tudi napušč na strehi. Skladno s prvotnim načrtom za ureditev bomo prebarvali in zaščitili vse polkne in tudi del »lesa« v notranjosti dvorane.

Vrtec Navihanček

Iz naslova sredstev predčasnega plačila investicije na OŠ in nekaterih podizvajalcev bomo na vrtcu Navihanček zamenjali salonitno streho. Zamenjava strehe je nujna predvsem zaradi neurij, ki so vedno pogostejša, in zaradi posledične škode, ki bi lahko nastala na objektu.

TEHNIČNA DOKUMENTACIJA

V pripravi je tehnična dokumentacija, ki zagotavlja izvajanje projektov v naslednjih letih in daje možnost prijav na različne evropske razpise.

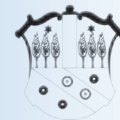
Vodovod Ormož - Središče

Občina Središče ob Dravi je nosilec projekta obnove vodovoda Ormož - Središče. Ta vod je v solastništvu obeh občin, v razmerju 85 % občina Središče ob Dravi, 15 % občina Ormož. Zaradi dotrajanosti voda, velikega števila okvar in vodnih izgub smo v letu 2009 pristopili k postopku izbire izvajalca za izdelavo tehnične dokumentacije. Kot najugodnejša je bila izbrana firma IEL iz Maribora za ceno 34.000 EUR. Izdelana bo tehnična dokumentacija za gradbeno dovoljenje, občina središče ob Dravi pa pridobiva služnostne pravice od lastnikov parcel, po katerih bo trasa umeščena. Prenova vodovoda bo razdeljena v dve fazi, saj je skupna ocenjena vrednost projekta okrog 1.200.000 EUR. Gradbeno dovoljenje bi želeli pridobiti do konca leta 2010, saj bo v januarju 2011 zadnji rok za prijavo na 5. razpis regionalnih razvojnih sredstev, ki jih moramo za projekte porabiti do leta 2013.

Kanalizacija Središče - Grabe - Obrež

Naša občina je skupaj z občino Nedelišče in Medžimurskimi vodami uspela na meddržavnem razpisu IPA, kjer smo skupaj pridobili 327.000 EUR nepovratnih sredstev. Sredstva bosta obe občini namenili za projekt »Pijemo isto vodo«, ki predvideva pripravo študij, idejne zasnove in tehnične dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja, izvedbo kanalizacijskega

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

OBČANKE IN OBČANE PONOVRNO POZIVAMO, DA NE ODLAGAJO SMETI IN KOSOVNIH ODPADKOV V NARAVO, SAJ IMAJO MOŽNOST, DA LE-TE BREZPLAČNO ODPELJEJO NA ODLAGALIŠČE V ORMOŽ ALI NA EKOLOŠKE OTOKE, KI SO POSTAVLJENI V VSEH NASELJIH NAŠE OBČINE.

sistema in čistilnih naprav na obeh straneh meje. Tehnično in finančno bo to projekt, ki je gotovo najzahtevnejši in največji v naši občini, tehnična dokumentacija pa je pogoj za iskanje virov pri izgradnji kanalizacije in čistilnih naprav. S pravočasno pridobljenim gradbenim dovoljenjem bi občina iskala možnosti, da za projekt pridobi del evropskih sredstev, saj je financiranje tako velikega projekta iz lastnega proračuna skoraj nemogoče.

Ureditveni načrt za Splavnico

Ureditvena dela in čiščenje območja Splavnice so se pričela že v letu 2009 in se nadaljujejo tudi letos. S prostovoljnimi akcijami, ki jih je vodil podžupan Ivan Viher in delno z delavci prek javnih del, je očiščeno ožje območje, odstranjena so odvečna drevesa in grmovje, delno je sanirana brežina, posejana trava ... Na območju Splavnice bi želeli vzpostaviti športno-rekreativno območje, ki bi ga uporabljali naši občani, turisti in ljubitelji narave. Občina bo skupaj s podjetjem VGP Drava Ptuj, ARSO Maribor, Zavodom za gozdove Slovenije, ribiško in lovsko družino, pripravila ureditveni načrt, ki bi opredelil celotno ureditev v skladu s smernicami za ohranitev naravnega videza. Poleg čiščenja območja bomo v letu 2010 začeli s sanacijo betona pri bivši mlinščici, saj je ta v zelo slabem stanju in je poškodovan zaradi erozije. V jeseni bomo skupaj z Zavodom za gozdove Slovenije zasadili po izdelanem predlogu njihove strokovne službe avtohtone vrste drevja.

Vse občane vabimo, da se še naprej udeležujejo akcij v Splavnici, saj bodo s svojim delom pripomogli k lepšemu in prijaznejšemu videzu te naravne in kulturne danosti, ki jo želimo ohraniti.

PANCER GRABA KONČNO OČIŠČENA

Občini Središče ob Dravi in Ormož sta skupaj s Komunalnim podjetjem Ormož očistili največje črno odlagališče, ki je bilo na občinski meji med naseljema Šalovci in Krčevina.

Gre za t. i. »pancer grabo«, v katero je bilo odloženo več sto kubičnih metrov različnih kosovnih in drugih odpadkov, ki so kazili ta prelepi del naših gozdov in narave.

Občini bosta zagotovili poostren nadzor nad omenjeno lokacijo, da bi preprečili vnovično odlaganje odpadkov, po potrebi bomo zagotovili tudi video nadzor, postavljene pa bodo še opozorilne table.

Jelka Zidarič Trstenjak, tajnica Občine Središče ob Dravi

Čistilna akcija 2010

V prvi polovici meseca aprila je bilo na gospodinjstva na območju Občine Središče ob Dravi posredovano naslednje povabilo: **OBČINA SREDIŠČE OB DRAVI VAS V OKVIRU VSESLOVENSKE AKCIJE OČISTIMO SLOVENIJO V ENEM DNEVU VABI, DA SE DNE 17. 04. 2010 UDELEŽITE AKCIJE ČIŠČENJA OKOLJA IN DIVJIH ODLAGALIŠČ V OBČINI SREDIŠČE OB DRAVI. ZAČETEK AKCIJE OB 8. URI. ZBIRALIŠČA SO PO POSAMEZNIH KRAJIH...**

In res so se občani občine Središče ob Dravi vključili v akcijo in pridno pobirali smeti, ki so jih povečini na nepravem kraju odložili oz. »pozabili« drugič.

Po podatkih, s katerimi razpolagamo, se je akcije tega dne udeležilo:

Število prostovoljcev	Število sodelujočih društev, klubov, skupin	Število vseh prostovoljcev	Štev. prostovoljcev v % glede na število prebivalcev občine
250	6	250	10,86

Število na novo odkritih odlagališč	2
Število v celoti saniranih odlagališč	4
Število odlagališč, ki so delno očiščena	1
Količina odpadkov v m ³	150
Količina odpadkov v tonah	45

Za tako dobro opravljeno delo gre zasluga predsednikom vaških odborov, in to so: Andreja Resman, Mirko Jurkovič, Leon Kranjčec, Boštjan Kuharič, Danilo Janežič.

Iz podatkov je tako razvidno, da je bila zastavljena akcija uspešno izvedena, s čimer smo tudi pripomogli k čistejšemu okolju, v katerem živimo, prav tako pa so bila očiščena nekatera divja odlagališča.

Občina Središče ob Dravi je skupaj s Komunalnim podjetjem Ormož in Občino Ormož očistila tudi največje divje odlagališče v Šalovcih.

Obvestilo – jamstveni in preživninski sklad

V slovenskem prostoru že dolgo delujeta Javni jamstveni in preživninski sklad Republike Slovenije.

Iz jamstvenega sklada lahko uveljavljajo pravice delavci, ki jim je delovno razmerje prenehalo iz razloga insolventnosti delodajalca (stečaj, prisilna poravnava) in izbriša podjetja iz sodnega registra.

Za dodatne informacije pokličite brezplačno številko 080 11 21.

Iz preživninskega sklada lahko uveljavljajo pravico do nadomestila preživnine zakoniti zastopniki za otroke, ki jim je določena preživnina, vendar je preživninski zavezanci ne plačujejo. Sklad v primeru izpolnjevanja vseh pogojev izplačuje mesečno nadomestilo preživnine, vendar najdlje do dopolnjenega 18. leta otroka.

Za dodatne informacije pokličite brezplačno številko 080 14 14. Več informacij lahko dobite na naši internetni strani www.jps-rs.si.

Skupnost občin Slovenije, sekretariat

OBVESTILA UREDNIŠKEGA ODBORA

Prispevke za glasilo, rešitve križank in nagradnih vprašanj pošiljajte na naslov: Uredniški odbor Sredice, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali v elektronski obliki na urednistvo@sredisce-ob-dravi.si, lahko pa jih oddate tudi v poštni nabiralnik v avli občinske zgradbe.

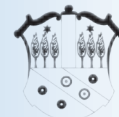
Za naslednjo številko glasila pričakujemo vaše prispevke do 25. avgusta 2010.

Vsem zainteresiranim sporočamo, da so donacije za glasilo Sredica možne na račun: Občina Središče ob Dravi, številka transakcijskega računa 01402-0100020268, s pripisom: donacija za Sredico in sklicem: 00-7301. Donacije bodo namenjene pokrivanju stroškov izhajanja Sredice.

Vsem avtorjem prispevkov se iskreno zahvaljujemo in si želimo uspešnega sodelovanja tudi v prihodnje, hkrati pa pozivamo vsa društva in organizacije, da sproti pripravite in posredujete prispevke o aktivnostih, ki jih izvajate.

Bralce Sredice vabimo, da se nam pridružijo s svojimi prispevki in tako pomagajo pri ustvarjanju našega občinskega glasila. Uredniški odbor si pridržuje pravico spremembe naslova, izbire in krajšanja člankov. Pred objavo v glasilo so vsi teksti lektorirani. Avtorje prispevkov, ki želijo po lektoriranju ponovno pregledati svoje besedilo, prosimo, da to navedejo ob oddaji prispevka.

Vsem reševalcem križanke 1/10, ki so poslali pravilna gesla, čestitamo in se zahvaljujemo za sodelovanje. Kot dobitnik nagrade - bon v vrednosti 40 evrov za nakup živil v trgovini Oljarne Središče ob Dravi, je bil izžreban Rudolf Raušl, Poštna ulica 10, Središče ob Dravi.

Stanko Zebec, Odbor za prireditve in proslave

Prireditve ob 56. občinskem prazniku občine Središče ob Dravi

Tako kot vsako leto se je ob občinskem prazniku pri nas dogajalo veliko zanimivega. Praznovanje občinskega praznika je tradicionalno potekalo ob mnogih kulturnih, športnih, družabnih in drugih prireditvah. Pa si oglejmo kronologijo letošnjih prireditev.

Sobota, 27. marec

Za začetek prireditev je spet poskrbelo Kulturno društvo Obrež s folklornim večerom.

V šolski telovadnici se je odvijal turnir v odbojki.

Nedelja, 28. marec

V telovadnici osnovne šole je bilo organizirano tekmovanje v namiznem tenisu.

Pri Rupertu se je odvijalo tekmovanje v šahu.

Sobota, 3. april

Na Strasu je Rekreativsko društvo Stras pripravilo rajanje ob vuzmenki.

Ponedeljek, 5. april

Strelsko društvo Središče ob Dravi je pripravilo v prostorih društva strelsko tekmovanje za pokal občine na strelišču za zračno puško. Rezultati so bili naslednji:

1. mesto: Strelsko društvo Tovarne sladkorja Ormož (527 krogov)
2. mesto: Strelsko društvo Središče ob Dravi - pionirji (497 krogov)
3. mesto: Strelsko društvo Središče ob Dravi - člani (492 krogov)

Posamezniki:

1. mesto: Sašo Prapotnik (Strelsko društvo Tovarne sladkorja Ormož) - 180 krogov
2. mesto: Vesna Mele (Strelsko društvo Tovarne sladkorja Ormož) - 177 krogov
3. mesto: Branko Veselko (Strelsko društvo Tovarne sladkorja Ormož) - 170 krogov

Četrtek, 8. april

Društvo upokojencev Središče ob Dravi je pripravilo tekmovanje društev upokojencev v visečem kegljanju za pokal občine. Tekmovanja se je udeležilo 24 ekip, 12 ženskih in 12 moških, iz štirih občin (Gorišnica, Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž). Rezultati so bili naslednji:

Moški:

1. mesto: Društvo upokojencev Središče ob Dravi
2. mesto: Društvo upokojencev Sveti Tomaž
3. mesto: Društvo upokojencev Kog

Ženske:

1. mesto: Društvo upokojencev Središče ob Dravi
2. mesto: Društvo upokojencev Ormož
3. mesto: Društvo upokojencev Miklavž pri Ormožu

Petek, 9. april

Občinski odbor ZZB NOB Središče ob Dravi je organiziral odprta vrata muzeja NOB.

Odbor za prireditve v sodelovanju z OO ZZB in OŠ je pripravil pri spomeniku NOB slovesnost v spomin žrtvam NOB.

Pokrajinski muzej Ptuj - enota v Ormožu - je pripravil odprtje razstave »Središče skozi čas«.

Sobota, 10. april

Občinski odbor ZZB NOB Središče ob Dravi organizira odprta vrata muzeja NOB.

Občina Središče ob Dravi je izvedla slavnostno sejo in podpis Listine o pobratenju z občino Mislinja. Na seji sta bila prisotna Občinska sveta občine Središče ob Dravi in Mislinja ter predstavniki turističnih društev in lovskih družin iz obeh občin. Tu sta podžupan občine Mislinja Boštjan Pavlin in župan občine Središče ob Dravi Jurij Borko podpisala Listino o pobratenju, ki pomeni še boljše sodelovanje obeh občin na vseh področjih.

Po slavnostni seji je bilo v vaškem domu na Grabah odprtje razstave ročnih del iz papirja in ličja.

Zvečer je potekala osrednja proslava ob občinskem prazniku. Proslava se je pričela z zvoki slovenske himne, ki jo je zaigrala središka godba na pihala. Program je povezoval Peter Kirič. Po županovem govoru je sledila podelitev priznanj in odlikovanj ter nagovori gostov. Program je popestrila pevska skupina Jua in Godalni kvartet Feguš.

Nedelja, 11. april

Društvo upokojencev Središče ob Dravi je organiziralo srečanje starejših občanov.

Sobota, 17. april

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Ormož je v Sokolani pripravilo zaključno prireditev pohodnikov »Po poteh braniteljev Slovenije«, ki se je je udeležilo okrog 100 pohodnikov.

Mladinsko društvo Obrež je izvedlo prireditev »Pokaži kaj znaš«.

Nedelja, 18. april

Rekreativsko društvo Stras je izvedlo turnir v balinanju za pokal občine na Strasu. Rezultati so bili naslednji:

1. mesto: Bar Pelican
2. mesto: Plehbanda
3. mesto: Lanč
4. mesto: središki gasilci

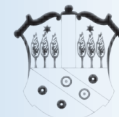
Sobota, 24. april

Društvo starih vozil Središče ob Dravi je organiziralo mednarodni Oldtimer Tour 2010 po Prlekiji, na katerem se je zbralo okrog 70 starodobnih vozil.

Med 9. in 18. aprilom je bila v Sokolani na ogled razstava »Središče skozi čas«. Kdor si razstave ni ogledal, jo lahko še vedno obiže v jedilnici Osnovne šole Središče ob Dravi.

Vabljeni.

Jasna Munda, Komisija za priznanja in odlikovanja

Odlikovanci 2010

Občinski svet je tudi letos na podlagi prejetih predlogov sprejel sklep o dobitnikih občinskih plaket in priznanj za leto 2010. Plakete in priznanja je podelil župan Jurij Borko pred zbrano množico na osrednji prireditvi ob občinskem prazniku v Sokolani.

Gospa Antonija Ivana Prosnik iz Središča ob Dravi je prejela zlato plaketo za dolgoletno ohranjanje tradicije pekarstva v kraju in aktivno delo v Združenju borcev za vrednote NOB.

Gospa Antonija Prosnik, hči pekovskega mojstra z Gorenjske, se je s svojo družino preselila v Središče pred 56 leti. Z možem sta takrat odprla majhno podeželsko pekarno in jo vsa leta uspešno vodila, kljub nekaterim težkim obdobjem za malo podjetništvo. Še več: s posodabljanjem sta izboljšala pogoje za delo in za kakovost pekovskih izdelkov.

Po moževi smrti je gospa Antonija nadaljevala z delom v pekarni. Opravila je celo mojstrski izpit, da bi družinsko tradicijo uspela ohraniti naprej. Kljub častitljivim letom se še vedno aktivno vključuje v vodenje dejavnosti in z izostrenim občutkom za kakovost izdelkov bdi nad proizvodi iz svoje pekarnice.

Gospa Antonija Prosnik pa je aktivna tudi v Združenju borcev za vrednote NOB. Že kot mlado dekle je v času 2. svetovne vojne opravljala delo kurirke.

Gospa Jožica Šavora iz Središča ob Dravi je prejela bronasto plaketo za uspešno delo na področju gasilstva.

Jožica Šavora se je začela udeleževati v Prostovoljnem gasilskem društvu Središče ob Dravi že kot pionirka. Odtlej se je redno izobraževala na področju gasilstva, zato so ji bile večkrat zaupane v društvu odgovorne funkcije. Kar dvanajst let, tri mandate, je bila tudi vodja gasilk pri Občinski gasilski zvezi Ormož. Zadnji dve leti pa opravlja tajniška dela v domačem - središkem - društvu. Vse zaupane naloge opravlja vestno in odgovorno.

Posebno priznanje je prejela občina Gornji Mihaljevec za nesebično pomoč našim občanom med zaključnimi boji ob koncu 2. svetovne vojne.

Ob koncu 2. svetovne vojne je naše občane doletela težka preizkušnja. Za mnoge ljudi za vedno nepozabna. Ko so ob umiku vojske med Dravo in Muro potekali siloviti pettedenski boji med nemškimi in bolgarskimi vojaki, so se morale družine iz Šalovcev, Obreža in z Grab zaradi močnega granatiranja izseliti iz svojih domačij. Najprej v Središče. Ker pa tudi tu ni bilo več varno, so bile vse družine z območja Središča in okolice poklicane v 24 urah zapustiti svoje domove. Naložili so najnujnejše stvari na vozove s konjsko ali kravjo vprego in se podali na negotovo pot na hrvaško stran. Odprtih src so jih sprejeli hrvaški sosede na področju sedanje občine Gornji Mihaljevec. Vsaka naša družina je dobila začasno zatočišče.

Od omenjenih dogodkov je minilo že dolgih 65 let, a še vedno se ni nihče javno zahvalil dobrim ljudem, ki so poskrbeli, da so naše izseljene družine našle v težkih vojnih časih primerno gostoljubje pri prijaznih hrvaških družinah, zato smo to storili letos.

Posebno priznanje je prejel gospod Alojz Sok, župan občine Ormož, za zasluge pri osamosvajanju občine Središče ob Dravi.

Po nekajkratnih neuspešnih poskusih za nastanek naše občine je g. Sok odigral pomembno vlogo. Ko je leta 2005 bila na državni ravni ponovno zavrnjena zahteva iniciativnega odbora za občino, je podal zahtevo - potrjeno od sveta krajevne skupnosti Središče ob Dravi - g. Alojz Sok, takratni poslanec v državnem zboru Republike Slovenije.

Pred glasovanjem v državnem zboru je g. Sok pripeljal v Središče poslance iz NSi, ki smo jim predstavili tehtne razloge za nastanek naše občine. Temu je potem sledilo glasovanje v DZ in s pozitivnim rezultatom za naš predlog smo dobili priložnost za samostojno občino, kar smo uresničili na volitvah 2006.

Priznanje sta prejela Marinka Kolarič Lašič in Franc Majoško, folklorni par iz Kulturnega društva Obrež, za delo na področju kulture.

V obreški folklorni skupini plešejo v glavnem plese v parih, zato ni naključje, da sta bila predlagana za odlikovanje v paru. Imenovana sta vidno zaznamovala folklorno dejavnost v obreškem kulturnem društvu kot t. i. vodilni par, gre za najbolje izpostavljen par, pa tudi z najdaljšim stažem. Ga. Marinka in g. Franc sta pomembna poustvarjalca tudi pri petju ljudskih pesmi, ki jih velikokrat prepevajo folklorniki ob plesih.

Zaradi njune izredne vloge v skupini sta gotovo trdna vez med obujanjem starejših spominov in sedanjim delovanjem obreških folklornikov, zato jima podelimo priznanje za delo na področju kulture.

Vsem dobitnikom plaket in priznanj še enkrat iskreno čestitamo.

Silva Marčec

Bil je večer različnih običajev

V obreškem Domu kulture smo zadnjo soboto v marcu plesali. Na Folklorem večeru so se predstavile štiri folklorne skupine in domači pevci ljudskih pesmi. Gostujoče skupine so pripravile po dve odrski postavitvi, gostitelji pa smo se predstavili le z eno, saj smo bili prezaposleni z obveznostmi za prireditvev.

Običaje iz hrvaške Istre so nam predstavili člani KUD Savičenta iz kraja Svetvinčenat. Zapeli so nam, zaigrali na stare piščalke, na kakršne so nekoč igrali pastirji, in nam zaplesali najbolj poznani istrski ples »balun«, ob spremljavi pihalnega inštrumenta narejenega iz jagnječe kože (»mih«). Nam bolj poznana pa sta bila plesa: špicpolka in šetepaši (nam bolj poznan kot zibensšrit).

FS Bolnišnica DPD Svoboda Ptuj nas je zelo navdušila s svojimi meščanskimi plesi in s svojo kostumsko podobo. Na osnovi razpoložljivega materiala so opredelili in izvedli projekt za etnografsko raziskavo plesov, oblačil, šeg in navad za mesto Ptuj, za obdobje med leti 1850 in 1900, po katerem so rekonstruirali oblačila, se naučili ples, poskrbeli za ustrezno glasbeno spremljavo in petje. Četvorke, polke, valčki in galop so bili zelo priljubljeni plesi v takratnih časih. Obleke so bile krojene ozko v pasu, poudarjena so bila ramena in bile so visoko zaprte. Pri ženskah je bil poudarjen nakit in rokavice, pri moških pa žepne ure in klobuki. Glasba, ki jo igrajo godbeniki, spominja na majhen orkester in je prijetna.

Člani KUD Vinica so skoraj naši sosedi, le reka Drava je vmes. Zaplesali so ples hrvaškega Zagorja, bolj natančno: ples iz Vinice in okolice ter ples in pesmi iz varaždinske okolice. Njihovi muzikantje - tamburaši, so zelo opazni še po uradnem nastopu. Petja, plesanja in igranja brez konca, smo obreški folklorniki bili deležni že dve leti zapored na njihovi prireditvi »Vinička jesen«.

Ideja za našo obreško odrsko postavitvev nam je »kapnila« že lani. Nekoč je po vaseh bobnal in razglašal vaški sel. Tudi po središki občini. Od tod ideja za naš prikaz, od tod povezava: bobnanje z razglasom, petjem pesmi o lakotni gospe in obreškimi folklorenimi plesi. Skromen spomin na naše prednike.

Takoj po prireditvi smo že začeli razmišljati, koga bomo gostili naslednje leto. Vabimo vas, da nas tudi naslednje leto razveselite s svojim obiskom.

Lidija Lukman, predsednica DTV Partizan

Poročilo o tekmovanjih za pokale občine Središče ob Dravi 2010

DTV Partizan Središče ob Dravi pripravlja pred občinskim praznikom turnirje za pokale občine, ki so namenjeni bolj rekreativnemu druženju kot rezultatskim podvigom.

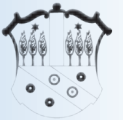
Prvič so se letos v soboto, 27. marca 2010, popoldne medsebojno pomerili odbojkarji. Zbrali so se v velikem številu. Zmagala je ekipa z Grab, ki se je poimenovala malce šaljivo »MALO JAČE«, drugi so bili člani »LANČ« kluba, tretji pa DTV JUNIORJI.

V nedeljo, 30. marca, dopoldne so vzeli v roke loparje igralci namiznega tenisa. Med moškimi je bil najuspešnejši Sašo Prapotnik, drugo mesto si je priigral Milan Bratuša, tretje pa France Naglič. Med ženskami je postala zmagovalka Vera Kolarič, za njo se je uvrstila Jasmina Cafuta, na tretje mesto pa Helena Naglič.

Šahisti so se srečali iste nedelje popoldne v slaščičarni »Pri Rupertu«. Božo Hajec je osvojil pokal za zmago med moškimi, drugo mesto je zasedel Ivan Bezjak, tretje pa Drago Srnc. Tekmovali so tudi mlajši šahisti. Največ je pokazal Uroš Kaučič, na drugem mestu je pristala edina ženska predstavnica, petošolka Maja Filipič, tretje mesto je zasedel Nino Ploh.

Da so turnirji potekali po dogovorjenih pravilih, so poskrbeli sodelavci in člani DTV Partizana Središče ob Dravi. Pri odbojki sta se trudili Stanka Horvat in Majda Nemeč, namizni tenis sta vodila Marijan Lukman in Zdravko Nemeč, šahiste je nadzoroval Božo Hajec, osnovnošolske šahiste pa je spremljal učitelj Boštjan Kolbl.

Anita Kosec

MED NAMI ŽIVIMO

»ŠEFICA« PRI OSEMDESETIH

Kljub svojim osemdesetim letom se še vedno aktivno vključuje v vodenje dejavnosti in z izostrenim občutkom za kakovost izdelkov bdi nad proizvodi iz svoje pekarnice.

Antonija Ivana, nam bolje znana kot Zvonka Prosnik, se je v Središče preselila pred 56 leti, ko je takratna občina praznovala svoj prvi praznik. In ob letošnjem, šestinpetdesetem občinskem prazniku, je Zvonka postala dobitnica zlate plakete.

Za začetek nekaj iz mladosti ...

A. Prosnik: »21. septembra 1929 sem kot prvorojenka prišla na svet v družini Bohorič na Primskovem pri Kranju. Družina je imela v najemu pekarno v Trziču. Oče je šel leta 1944 v partizane in padel tik pred koncem druge svetovne vojne, 8. maja 1945, v Borovljah. Po njegovi smrti je pekarno do zaprtja vodila mama Ivanka, pri knjigovodstvu pa sem ji do leta 1948 rada pomagala tudi sama.«

Pekarstvo pa Vas je povežalo z bodočim možem?

A. Prosnik: »Karl Prosnik se je kot kvalificiran pekovski mojster zaposlil v naši pekarni kakšno leto, preden smo jo zaprli. V Trzič je prišel, da bi pobegnul k sestri v ZDA. Po propadu pekarnice je delal sprva kot pek »pri konkurenci« Vilfanu. Kasneje je bil šofer. Poročila sva se decembra leta 1949, marca 1950 se je rodil sin Drago. Drugi otrok Toni je bil rojen 1954 v Trziču. Ko smo pekarno zaprli, sem se zaposlila kot knjigovodkinja v lekarni v Trziču. Pred vojno in med njo sem namreč hodila v meščansko šolo, po vojni pa v nižjo gospodarsko šolo, ki je bila neka predhodnica današnje ekonomske šole.«

Kaj pa po prihodu v Središče?

A. Prosnik: »V Središču smo najeli pekarno, ki so jo pred tem upravljali Pajekovi, vendar že pred najinim prihodom ni več delovala. Lastnik zgradbe in pekarnice je bil Jakob Zdravec. Kasneje sva se z lastnikom dogovorila za odkup pekarnice. Kupnino je vsak mesec dobival za študij v Ljubljani Jakobov vnuk Črto. Sicer pa je Prosnikova pekarna »izšolala« tudi oba najina sinova, pomagala

pa sem tudi svojemu mlajšemu bratu Janezu, zdajšnjemu predsedniku uprave kranjske Save. Spominjam se, ko me je prišel obiskat ob novem letu samo v puloverčku in brez kape. Odpeljala sem ga v Varaždin, da sem ga oblekla in obula. Prav revščina, ki nas je tepla po očetovi smrti, nas je vse otroke naredila še bolj močne.«

Kakšni so bili začetki delovanja Vaše pekarnice?

A. Prosnik: »Zasluzek v pekarni ni bil slab, dober pa tudi ne. Cene živil, predvsem pa kruha, so bile v SFRJ vedno pod državno kontrolo. Predvsem v šestdesetih in sedemdesetih letih obrtniki v »državnih očeh« niso bili deležni nobenih privilegijev. V pekarni so delali, skupaj z možem Karlom, največ trije. Jaz sem bila »komercialistka«, računovodkinja in prodajalka. Vstajala sem že ob dveh ponoči, zato pa sem imela do leta 1967 gospodinjsko pomočnico, ki je prebivala pri nas.

Kljub težavam smo pekarno počasi tudi modernizirali. Leta 1965 smo pekarno posodobili z mešalnim strojem in parno pečjo. Prej smo namreč vse mešali ročno. Do malo boljšega zaslužka je v tistih časih pomagala tudi sezonska priprava in prodaja sladoleda v pekarni, ko se mi je porodila ideja, da sem v Avstriji kupila poseben aparat.«

Po moževi smrti se niste »predali«?

A. Prosnik: »Mož Karl je umrl leta 1982. Nekaj let pred smrtjo je še vse delo v pekarni opravil sam. In potem? Da sem lahko obdržala obrt, sem še isto leto naredila mojstrski izpit. Od takrat naprej se je v pekarni menjavalo več pekov, a se je pekarna obdržala. Tudi na račun moje vztrajnosti, delavnosti in trme.«

Vam je pri vodenju pekarnice kaj pomagala vsem znana gorenjska »škrtošt«?

A. Prosnik: »Po osamosvojitvi so se s sprostitev cen kruha začeli boljši časi. Poslovna žilica mi je pomagala, da sem izkoristila možnosti in prihranila sredstva za popolno obnovo zgradbe in strojne opreme. V to so nas silili tudi čedalje strožji predpisi. Uredili smo tudi dodatne prostore za zaposlene in nabavili vso novo opremo. Po obnovi leta 2003 se prodajajo pekovski izdelki samo še v trgovinah, zato smo lastno prodajalno ukinili. Tako je še danes. Sin Toni počasi prevzema pekarno, jaz pa sem še vedno »šefica«.«

Ste še vedno aktivni tudi v ZZB?

A. Prosnik: »Že kot mlado dekle sem v času 2. svetovne vojne opravljala delo kurirke. Danes se s ponosom udeležim, če le morem, kakršnekoli aktivnosti Združenja borcev za vrednote NOB v kraju.«

Za Vaše dolgoletno ohranjanje tradicije pekarstva v kraju in aktivno delo v Združenju borcev za vrednote NOB ste letos ob občinskem prazniku prejeli zlato plaketo občine Središče ob Dravi. Kakšni so občutki?

A. Prosnik: »Ko danes gledam nazaj, sem zadovoljna in ponosna na svojo življenjsko pot. K poslovnim uspehom je vsekakor doprinesla volja, trma in družinska tradicija, vedno pa tudi strah pred revščino, ki sem ji bila priča v mladosti.

Zlata plaketa? Veseli me, da je Središče videlo delo in uspehe naše pekarnice ter nam to tudi priznalo. Ob vsem tem pa tudi upam, da so me Središčani »vzeli za svojo« tako kot sem jaz njih. Pa tudi mnogi Ormožani in drugi, ki še vedno radi kupijo Prosnikov kruh. To me še posebej veseli, in mi daje elana.«

Jelka Zadavec Vertačnik, Celje

Moji spomini

Naša družina, Zadravci iz Rakitja, se ne srečujemo prav pogosto. Raztepeni smo po Sloveniji zaradi okoliščin, ki v preteklosti niso bile prijazne do nas. Vendar pa je v nas trdno zakoreninjena zavest, da izhajamo iz Središča, da smo Srjanci, da so naši predniki stoletja živeli in delali »za Dravo« (saj smo Za-dravci), bili uspešni in spoštovani ter da smo v njihov spomin dolžni ohranjati njihovo pošteno ime.

Ko ob srečanjih obujamo spomine z mojima bratoma - Jurico in Črtomirom - njunima ženama in našimi otroki z družinami, vsi mladi z zanimanjem prisluhnejo. Ker sem najstarejša in moji spomini sežejo najdalje nazaj, so mi začeli prigovarjati, da svoje spomine zapišem. Po obotavljanju sem se odločila, da res ne bi smeli dogodkov, ki smo jim bili - naša generacija - izpostavljeni, pozabiti. Zapisala jih bom tako, kot se jih jaz spominjam.

Za Zadravce je bilo značilno, da so imeli malo otrok. Tako so bili naš oče Jurica, ded Jakob in praded Jurij edinci. Bili so vzorni gospodarji, delavni, pridni in imeli so skrbne žene. Živeli so na posestvu, a so imeli vsak še svoj poklic in obrt - praded in ded sta bila peka in mlinarja. Našega očeta so poslali v šole, tako da je imel ekonomsko izobrazbo in strokovno višjo mlinarsko šolo iz Liega v Belgiji. Bili so dobri občani, vplivno so sodelovali, ko so se opravljala za Središče pomembna dela, na primer napeljava elektrike in podobno. Bili so sokoli in navdušeni domoljubi. Še posebno smo ponosni na dedka Jakoba Zadravca, ki je bil v skupini demokratov član Slovenskega narodnega sveta, ustanovljenega 16. septembra 1918. Ta svet se je boril za svobodno Slovenijo, v njegovem okviru in ospredju pa veliki slovenski junak general Rudolf Maister.

Posestvo in mlin v Rakitju je naš oče prevzel v začetku tridesetih let prejšnjega stoletja v vzornem stanju. Spretno in uspešno je gospodaril vse do druge svetovne vojne. Skrbel je za posestvo, najrajši je imel gorice. Veliko se je posvečal delu z mlinom. Naša družina je bila - upošteva redno zaposlene - številna, brez dninarjev je bilo za mizo redno kakih dvajset ust.

Mirno in udobno življenje se je končalo neke noči v začetku aprila leta 1941. Sredi noči so očeta, rezervnega oficirja jugoslovanske vojske, konjenika prve klase, vpoklicali. Spominjam se, da me je neke noči oblečen v uniformo vso preplašeno zbudil, ob moji postelji je pokleknil, me pokrižal in poljubil, se poslovil od spečih bratov in odšel. Naslednji spomin na začetek vojne je ta, ko smo čez nekaj dni otroci z mamo v lepem pomladanskem sončnem vremenu stali pred hišo pri zdencu in opazovali veliko hrupnih nemških letal, ki so nas kar nizko preletavala. Vprašala sem mamo, kaj se dogaja, pa je odgovorila, da se je začela vojna.

Ne spominjam se očetovega povratka iz ujetništva, spominjam se pa, da je mama šla poizvedovat s kolesom nekam čez Dravo na Hrvaško, ali je v ujetništvu. Na zahtevo očeta in družinskega prijatelja jo je spremljal takrat mlad fant Branko Dogša. Seveda ga nista našla. Oče se je kmalu vrnil, a ga je gestapo takoj zaprl na Borl, premoženje zaplenil in nastavljal kot upravitelja našega posestva in mlina nemškutarja iz okolice Ptuja Regula. Mi smo se z mamo morali umakniti v nekaj prostorov našega stanovanja. Odpustil je

tudi Katico, dekle, ki je pazila na nas, otroke. Pozneje je sodelovala s partizani, po vojni pa je bila učiteljica. Imela sem jo zelo rada, a je po osvoboditvi nisem žal nikoli več srečala.

Zelo živo pa imam v spominu nek lep majski dan, ko je gestapo prišel s - takrat še praznim avtobusom - po našo mamo. Bilo je dopoldne. Dva mlada oficirja v črni, vzorno urejeni uniformi, sta vstopila v hišo, pred mamo salutirala in ji - očitno - rekla, da je aretirana. Naša mama je bila takrat stara nekaj čez trideset let. Lepa, predvsem pa ponosna gospa. Na hitro je pograbila nekaj potrebščin - v kuhinji in pred hišo so se medtem zbirali preplašeni: Vera Pušnik, uradnica v mlinu, nadmlinar Štiberč, kuharica in še kdo. Posebej se spominam Jožeta Lista, takrat še mlinarskega vajenca. Oficirja sta seveda z mamo in Vero govorila odsekano in po nemško, kar mi, otroci, in verjetno ostali, nismo razumeli. Takrat je mama stopila pred nas tri, ki smo preplašeni čakali v vrsti. Jure je bil star šest let, jaz sedem, Črto pa eno leto. Mama je imela velike, vendar ne solznih oči. Nama z Juretom je rekla besede, ki jih ne morem pozabiti. Lasje se mi naježijo in s solzami se jih še živo spominjam:

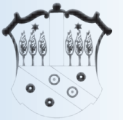
»Nekaj vama bom povedala, kar ne bosta sedaj razumela, pač pa si morata za vedno zapomniti: Tega bo enkrat konec. Kjer koli že boste, vidva vesta, kako se pišeta in kje sta doma. Črtek tega ne ve. Zato ga nikoli ne pustita iz rok. Enkrat se boste vrnili domov.«

Te besede sva pred mamo ponovila, stisnila nas je k sebi, nato pa sta jo Nemca odpeljala v avtobus, šele takrat smo mi trije zajokali. Ostali so bili povsem tiho, Jože List pa je sočno zaklel. To so moji prvi vojni spomini, tako živi, da se spominim, da je mama bila tistega dne oblečena v svetlo pisano rožasto poletno oblekico.

Avtobus so napolnili gestapovci v Središču - med drugimi so odpeljali našega dedka Jakoba in njegovo ženo ter veliko srediških družin, ki so jih izgnali v Srbijo. Mi trije nismo razumeli, kaj se dogaja. Vera je jokala in nas stiskala k sebi.

Tistega večera sem za brata in zase skuhalo prvič mlečni zdrob in ga seveda prežgala. Ni bil za jesti, pa nam je kuharica Mimika zabrusila, da naj žremo, češ da še tega ne bomo imeli. In prav je imela.

Za nas, otroke, je skrbela Vera, ki nas je enkrat celo peljala s kočijo na obisk k staršem na Borl. Starši so bili zaprti ločeno in se ne

.....
 spomnim, da bi videli očeta. Mamo so izpustili iz zapora čez nekaj mesecev, očeta pa šele pozno v jeseni. To so bili hudi časi, streljali so talce in objavljali na rdečih plakatih, koga vse so ustrelili. Z grozo so jih krajani prebirali, pregledovali in si prišepetovali, kdo je bil na vrsti.

Proti koncu zime, bilo je še sneženo, smo dobili nalog za izselitev v Nemčijo. Po nekih medicinskih preiskavah in ker smo - razen mame - bili vsi svetlolasi, bi naj bili »andeutschungsfaehig«. Zbrali so nas v Mariboru za poln vlak - Celjanov, Mariborčanov, družin iz Slovenskih goric, Bistrice in od drugod. Potovali smo, po mojem pomenu, dolgo. Vse do kraja Schelklingen v Nemčiji, kjer so nas nastanili v samostan, obdan z zidano ograjo, iz katerega so pregnali skoraj vse nune. To je bilo koncentracijsko taborišče Schelklingen, nedaleč od mesta Ulma. Nastanili so nas v velike dvorane. Vsaka družina je dobila odrejen prostor s pogradi na nadstropje, med temi prostori je bil le ozek prehod. Ker so imeli vsi otroke, so na nas vsi kar naprej vpili, saj smo bili seveda hrupni. V večini poslopja so bili izgnanci iz okolice Brežic, kmetje s številnimi družinami, vsi nesrečni, zaprti v tesno natlačeni prostorih. Te so kmalu razposlali za bele sužnje na veleposestva, največ v Šlezijo, (kar mi je povedal oče po vojni), nato pa je prišel naslednji transport. Poleg nas, Slovencev, je bilo v lagerju za cel trakt Poljakov. Oni so bili v vojni že več let in so bili že prestradani, izčrpani in v oguljenih oblačilih. Nemci so z njimi delali še bolj ponižujoče kot z nami.

Seveda smo stradali. Ne spominjam se lakote, spomnim pa se, da sva z Miko Halužanovo iz Maribora (družina je štela devet otrok), pipali travo ob samostanski ograji in jo jedli, češ kako je dobra! Gotovo sva bili zelo lačni! Ne vem, kako bi preživel, če nam ne bi Srjanci pomagali. Vera, naša pogumna in dobra »teta«, je zbirala pri Srjancih mast, fižol, krljje in še kaj, da nam je pošiljala pakete in tako smo preživel v lagerju do poznega poletja. Potem smo bili poslani na prisilno delo k veleposestniku Kuepperju v majhen kraj Lauenstein ob bavarsko - turinški meji. Dobili smo majhno stanovanje v večstanovanjski hiši, namenjeni za delavce. Sprva so nas sosedje ogledovali sumničavo, a ker so starši dobro govorili nemško, so se nas navadili in nas nekako sprejeli.

Kmalu po počitnicah se je začel v bližnji vaški šoli pouk. Naju z Jurico niso sprejeli, saj nisva bila »čiste rase«. V šolo v lagerju nismo hodili. Pa so se starši odločili in naslovili na župana prošnja, da bi bila izjemoma sprejeta v šolo. Prošnja je bila ugodno rešena (menda je posredoval naš gospodar), vendar nisva smela sedeti med otroci »čiste rase«, ampak naju je učitelj posadil v klop ob stransko steno učilnice. Tega učitelja pa so kmalu vpoklicali v vojsko in ga je nadomestila mlada učiteljica. Pomnim, da je bilo njeno prvo vprašanje, zakaj sediva v klopi za ušivce. Midva tedaj še nisva znala govoriti po nemško, zato pa je ves razred vpil in učiteljici razložil, za kaj gre. Še preden je sedla za kateder, naju je presedla med ostale učence. Meni je odredila prostor ob deklici Ingeborg, ki pa ni hotela sedeti z menoj. Nisem pozabila in nikoli ne bom pozabila tudi drugih raznih ponižanj. Ko so mi doma pojasnili, da Nemci najbrže mislijo, da smo preneumni, da bi lahko obiskovali njihove šole, sem trmasto in zagrizeno poskrbela, da sem bila ob koncu šolskega leta in v naslednjih letih najboljša na šoli. To je šlo tako da.....

leč, da se nisem hotela pozneje pridružiti »Hitlerjugend«. Zato so me poslali zadnje poletje pred koncem vojne v neke vrste poboljševalnico v tabor, v kraj Rehau ob nemško - češki meji. Tam smo te lovadili, učili so nas slavne in junaške nemške zgodovine, peli smo udarne pesmi. Vsako jutro, ko smo pozdravili zastavo s kljukastim križem, me je mlada vaditeljica vprašala, ali sem Avstrijka, pa sem vedno odgovorila, da sem Slovenka, zato me je vsakič zlasala. Čez približno tri tedne so me nepoboljšano vrnili domov.

Pozneje se je izkazalo, da je bila učiteljica, ki je poučevala vse štiri razrede majhne vaške šole, študentka matematike in fizike na Univerzi v Erlangenu in politično sumljiva, pa je po kazni morala v zakotje. Kmalu je ugotovila, da je naša družina neprostovoljno tam, zato je na svoj način skušala popraviti, kar se je dalo. Njen oče je bil profesor na gimnaziji v Bambergu in je mene vpisala v to šolo. To je bilo zadnje šolsko leto pred koncem vojne. Sprejetih je bilo več paralelk fantov in le v eno paralelko deset deklet. Ko me je vpisala, je »pozabila« izpolniti rubriko o državljanstvu. Najbrže nikomur ni padlo na pamet, da bi se lahko kdo, ki ni Uebermensch, drznil vpisati v srednjo šolo. Nekoč me je ravnatelj šole poklical in me spraševal o državljanstvu. To je bilo v času hudih bombardiranj. Slehernemu je bilo jasno, kakšen bo konec vojne, pa me je zato najbrže pustil pri miru. Ta učiteljica je našla zame stanovanje pri gospe Spiess, zelo pobožni vdovi, ki je imela vse tri otroke na fronti - sina vojaka, hčeri študentki medicine pa v vojaških bolnicah. Ko so bombardirali Bamberg, bilo mi je 10 let, me je spečo nosila v klet, kjer so vsi molili. Naslednji dan pa so reševali izpod ruševin preživele, trupla pa kar odlagali na cesto, da so jih odvažali. Mama je prišla s kolesom pome in sva se nekako v enem prenatrpanem vlaku, ki je vozil proti vzhodu, vrnili v takratni dom. Na postajah je bila povsod množica beguncev iz vzhodne Nemčije, ki pa so skušali potovati čim bolj na zahod, torej v nasprotno smer. Še danes z grozo vidim pred seboj neko mater, popolnoma izčrpano, zanemarjeno, preobloženo s culami, kako vleče za seboj tako na vrv privezanih sedem otrok. Najmlajši je bil tik za njo, največji pa zadnji in vsi so se od utrujenosti spotikali. Vsak je nosil na hrbtu svojo culo. Tudi Nemci so na svoji koži koncem vojne doživljali nepopisne grozote kot posledico zločinske politike in nazorov svojih voditeljev. Šli so skozi svojo katarzo. Spoštovanje!

Vojne še ni bilo konec, vladalo je razburjenje. Na nas, otroke, so odrasli v glavnem pozabili in smo se potepali in pri ameriških vojakih, ki so stražili razne objekte, beračili čokolado. Črto je vedel, da je čokolada nekaj imenitnega, a je še ni videl. Ko je dobil prvi košček, je skakal od veselja, a ni vedel, da je čokolada posledek. Ker je bil kodrast in živahen petletnik, je vedno dobil kaj dobrega. Ko je bilo vojne konec, smo seveda mi hoteli domov. Imeli smo težave, oče je dopovedoval ameriškim vojaškim oblastem, da smo pregnanci, Jugoslovani, a so mu odgovarjali »niks Tito«. Sploh pa ni bilo možnosti za povratek, ker ni bilo prometnih zvez. Avgusta meseca so Amerikanci očetu le dali prestreljen in obtolčen ford, da smo naložili, kar smo imeli, in se začeli vračati domov. Potovali smo tri tedne. Spominjam se Nürnberga in Münchna - kot razrito stezo skozi kilometre ruševin - in kako so starši pogledovali to razdejanje, po katerem so krampale nemške ženske in otroci.....

.....
Kar naprej smo imeli težave, kar naprej so nas ustavljale vojaške straže, morali smo čakati, prečkati reke po pontonskih mostovih. Za nekaj časa so nas poslali v neko zbirališče, ki je bilo polno prebeglih ustašev. Ti so nas prepričevali, da naj ne hodimo domov in nam opisovali, kaj vse hudega nas čaka doma. Končno smo neako pripotovali do Gradca, kjer smo imeli daljno žlahto. Nismo bili ravno navdušeno sprejeti, bali so se najbrž, da bomo kar ostali.

V Gradcu pa je bilo že neko partizansko vojaško predstavništvo. Bili so brez avtomobila. Oče je avto »podaril« našo vojski, ki bi ga sicer itak zaplenila. Sprejem potnikov s posebnega vlaka na mariborski postaji ni bil nič prijazen. Zastrazeni smo pešachi do Kmetijske šole, kjer pa je oče spoznal nekega znanca in smo imeli prednost, da smo še istega dne po površnem zdravniškem pregledu prišli do naše mariborske babice. Kakšno snidenje! Tudi ona se je kot begunka v Ljubljani z družino komaj vrnila domov v Maribor. Pa smo bili doma. Srečni, da smo preživeli, polni življenjskih izkušenj, polni načrtov in veselja do življenja. Naš dom v Rakitju je bil zanemarjen. Vendar je naš dedek, ki se je vrnil pred nami, z Verino pomočjo že zagnal mlin. Prijatelji - Srjanci - pa so obdelali najnujnejše na posestvu. Tudi hišo so usposabljali za bivanje. Sakelšek je že pleskal dnevno sobo.

Teh časov se ne da opisati. Tistega navdušenja, tiste sproščenosti, tiste sreče, ko si srečal znanca, prijatelja, koga, ki se je srečno vrnil, in tiste žalosti, sožalja in prizadetosti, ko smo izgubili upanje, da nekoga več ne bo.

Razmišljam o teh časih, pa ne morem verjeti, da so se odnosi med ljudmi, sedaj, ko imamo vsega v izobilju, tako neznansko spremenili. S kakšnim veseljem so nam tedaj domačini pomagali. Kar neverjetno je, kaj vse so središke gospodinje prinašale naši mami - prva kvočko s piceki, druga raco z račeki, tretja gosko z žugeci... rekoč: »Tu imaš, Ila, da boš imela nekaj na dvori«. Višek pa je bil, ko je stari gospod Štamberger nekega dne prignal konja in ga ponudil našemu očetu. Naš oče pa: »Kaj se ti je zmešalo? Razumem, da babe nosijo kvočke vkup, konja pa res ne morem sprejeti v dar!« Pa je Štamberger rekel: »Te pa mi daj krničko jajc, tak' kak sem jaz dal kozaku, ki je hotel ranjenega konja vstreliti.« Ričko je res nekaj časa šepal, potem pa je bil očetu in mojima bratoma v veliko veselje. Naučili so ga voziti kočijo, jahali so ga. Delal pa ni rad. Bil je zadnji, ki je moral po več letih od hiše. Poiskali so mu dober prevžitek.

Omenila bi rada še nadmlinarja Štiberca, ki je delal že pri dedku Jakobu. Bil je duhovit, o njem še sedaj krožijo anekdote. Rad je imel »čęha« Jureta, klical ga je Džuka, Črta pa Mačak. Učil ju je mlinarije, naučil pa tudi kakšne vragolije. Naši družini je naredil veliko dobrega. V svoji hiši je skrnil in očeval dokumente, slike, knjige, da jih okupator ni pokuril, nekaj pohištva in še kaj. Takrat je bilo to pogumno ravnanje.

Omeniti moram tudi Jožeta Lista, sprva vajenca, nato mlinarja, nazadje nadmlinarja pri nas. Ko so bili starši zaprti na Borlu, potem pa kot jetniki doma, je veliko pomagal, za kar je moral biti korajžen. Nemški komisar Regul ga je dal zverinsko pretepst. Vpoklican je bil v nemško vojsko, a je prebegnil in se vrnil kot vojak 5. prekomorske brigade. Tudi po vojni je bil naši mami v pomoč.

.....

Franc Kerš je bil na mlinu mehanik, pa tudi očetov šofer. Bil je izreden strokovnjak - ni ga bilo pokvarjenega stroja, da ga ne bi znal popraviti. Pri tem se je znal sočno jeziti na inženirje, ki da so stroje tako skonstruirali, da jih je komaj razstavil in popravil. Med vojno je pri Kerševih živila Vera, ki ji je pomagal zbirati in pošiljati hrano za nas. Po vojni pa je pri hiši popravil vse, kar je bilo pokvarjeno. Še mnogo drugih Srjancev, ki so bili v prijazno pomoč, ni mogoče pozabiti.

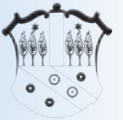
Da, to so bili časi, ko je drug drugemu pomagal, ko se je za skupno korist delalo udarniško, ko ni bilo ničesar, pa smo bili vsi srečni in zadovoljni s skromnim, polni samozavesti, navdušenja in dobre volje. Nihče ni tarnal, vsi smo bili srečni. Naši starši so se vrgli polni elana v delo in gospodarjenje - pa ne za dolgo.

Mislim, da je takratna oblast enkrat v letu 1946 ocenila, da ni mogoče, da bi nekdo imel posestvo in še kakšen gospodarski obrat. Oče bi se naj tedaj odločil, ali bo imel kmetijo ali mlin. Z mammo sta se odločila za kmetijo. A to ni veljalo. Agrarna reforma je pobrala kmetijska zemljišča, pustila je le tri hektarje ohišnice. Priznati je treba, da tisti, ki so jo odmerjali, niso bili preveč natančni, pustili so za povrh sadovnjak za domačo hišo. Takrat, ko so si agrarni interesi z zastavo in harmoniko delili naše njive, sem videla, kako so očetu tekle solze. Naša kmetijska zemljišča so bila osnova za ustanovitev središke kmetijske zadruga. Ne morem si kaj, da ne bi pripomnila, da so vrsto let zelo slabo v zadrugi gospodarili, kar je naše starše še posebej bolelo. Ko so nam čez kakšno leto nacionalizirali še mlin, so starši morali s trebuhom za kruhom. Oče se je zaposlil sprva na Ptuj, kasneje pa se mu je izpolnila želja in je služboval v vinski stroki. Nekoč mi je, ko sem bila že študentka v Ljubljani, kljub svoji skromnosti, ves ponosen povedal, da je prvi prodal v Anglijo vagon slovenskega vina. Naša mama pa je nekaj časa bila predsednica središke kmetijske zadruga. Smešno je, vendar resnično, da je zadruga v tistem času delala uspešno in brez izgube, kar je bilo na veliko objavljeno v časopisu (samo še ena slovenska zadruga, mislim, da v Metliki, je tedaj poslovala brez izgube). Delavci so menda mammo, kot bivšo gospodarico združne zemlje, spoštovali in jo ubogali ter delali - na primer ob žetvi - tudi v nedeljo. »Počivali bomo pozimi.« se je jezila, če je kdo mrndal. Kmalu se je zaposlila na krajevni skupnosti, vodila je davčno službo, delala je redno pozno v noč, kar starejši Srjanci še gotovo pomnijo.

Mi, otroci, smo tedaj bili že srednješolci. Prihajali smo domov med prazniki in počitnicami. Basali smo se z domačimi dobrotami, pomagali smo mami doma, predvsem pa neznansko uživali na Dravi, kjer se je zbirala mladina in študentarija, kot so nam pravili. Vsak, ki ga srečam sedaj, se strinja, da so bili to najlepši časi našega življenja.

Od tedaj se je vse spremenilo, še Drava ni več to, kar je včasih bila. Vseeno se rada vračam. Na Kajžar, v zanemarjen vrt in med vedno žejne rože, med spomine... med spomine na dom, starše in otroštvo... in hvaležno prižgem na središkem cintori kakšno svečko. In vedno z veseljem preberem vašo in mojo Sredico!

.....

Zdenka B. Slavič

Petnajst let dela Turističnega društva

Letos praznuje Turistično društvo (TD) Središče ob Dravi petnajst let svojega delovanja. V tem času je bilo opravljenega mnogo dela in ime našega kraja postaja prepoznavno tudi širše po Sloveniji in celo prek njenih meja. Naše TD goji prijateljske stike s TD Ormož, Ljutomer, Markovci-Bukovci, Ptuj, Pragersko, Zreče, Selnica ob Dravi, Mislinja. Srečujemo pa se tudi s TD na Hrvaškem, v Srbiji in v Makedoniji.

Na občnem zboru društva, ki je bil 19. marca v Sokolani, se je zbralo okrog 100 članov in gostov. Na ogled je bila razstava gumbov, nakita, fotografij in drugih drobnih predmetov zbiratelja in prijatelja Središčanov, Franca Pajtlerja, ki je žal v lanskem letu preminil. Na mizah so obiskovalce pričakale dobrote pridnih rok članic TD in velika torta, kot se spodobi za petnajstletno uspešno delovanje. Občni zbor se je pričel z nagovorom predsednice središkega TD Dragice Florjanič. Nato sta nam mlada harmonikarja zaigrala nekaj veselih viž, Cvetka in Franka pa sta predstavili svoj šaljivi dialog. V delovno predsedstvo je bil izvoljen Miro Mele in najstarejša članica TD, profesorica Zinka Merkoci, ki je tudi pri svoji častitljivi starosti še vedno čila in zdrava.

Poročilo opravljenega dela je podala predsednica društva. Nekaj podarkov iz poročila za lansko leto: pustovanje, organizacija praznika buč in martinovanje ter razna srečanja in sodelovanje na sejmih.

Po poročilih se je oglasil soustanovitelj in podpredsednik TD Središče ob Dravi Martin Habjanič, ki je pohvalil delo društva.

Predsednica društva nam je posredovala tudi načrt za delo v letošnjem letu. Nekaj tega je bilo že opravljeno (pustovanje), sodelovanje na razstavi ob občinskem prazniku, kolesarjenje in pohod na Jeruzalem ob 1. maju. Načrtujemo pa udeležbo in sodelovanje na raznih sejmih in igrah, organizacijo martinovanja, ekskurzijo za člane, organizacijo praznika buč ter božično - novoletno razstavo članov TD in turističnega podmladka. Bogat program, ki obeta živahno dogajanje.

S svojimi pohvalami in predlogi so se oglasili tudi udeleženci zbora. Svoje pozdrave so izročali gostje iz Markovcev, Ptuja, s Pragerskega, Maribora, Mislinje, iz Nedelišča in predstavniki domačih društev in organizacij. Župan gospod Jurij Borko je obljubil, da bo tudi letos občina podprla delovanje TD in da bo na novo urejeni ploščadi pred občinsko hišo prostor za nekaj stojnic, kjer bodo lahko TD in drugi ponudniki predstavljali svoje dejavnosti. V Središče prihaja vedno večje število obiskovalcev, ki si ogledajo oljarno, muzej, cerkev, Trg talcev... V načrtu so kolesarske poti ob Dravi in skozi Središče, učna pot ob Trnavi in urejanje Splavnice (dela so že od lanskega leta v teku). Pripravlja se tudi izdaja dodatka k znameniti Kovačičevi Središki kroniki od l. 1910 dalje, ko je bila slednja izdana. Oglasil se je tudi predstavnik Občinske turistične zveze Maribor, g. Kozar, in se pohvalno izrazil o delu središkega TD. Poudaril je, da je društvo v primerjavi z nekaterimi drugimi društvi sicer še mlado, da pa se lahko pohvali z najstarejšo oljarno v Sloveniji in to bi bilo dobro izkoristiti za prepoznavnost kraja.

Po končanem občnem zboru so se udeleženci družili ob prijateljskih pogovorih in prav gotovo se je kje porodila še kakšna izvorna misel, ki bi jo bilo dobro uresničiti.

Danica Perger, Turistično društvo Središče

Cvetje - speto v šopek prijateljstva

Cvetje naredi ljudi boljše,
srečnejše in bolj pripravljene pomagati,
je sončni žarek, hrana in zdravilo za dušo.

Luther Burbank

Tudi Turistično društvo Središče se je s svojo razstavo cvetja vključilo v praznovanje našega občinskega praznika.

V severovzhodni Sloveniji (Slovenske gorice, Dravsko in Ptujsko polje, Prekmurje, Prlekija ...) je dediščina in tehnika izdelave papirnatih rož zelo stara. Pogosto so bili ti izdelki dodatni vir družinskih prihodkov. Na žalost so jih v sedemdesetih letih 20. stoletja zamenjale umetne rože iz cenene plastike ali sveže rezano cvetje.

Ideje za izdelavo cvetličnega okrasja še niso presahnile. Močno voljo po ohranjanju te tradicije imajo turistična in kulturna društva.

Luč v vaškem domu Grabe je gorela pozno v noč. Sosedje so se spraševali: »Kaj pa se v domu dogaja?« Kakšen radovednež je celo pokukal v dom. Članice turističnega društva v Središču smo ob prijetnem pogovoru vztrajno ugotavljale, koliko cvetnih lističev ima katera roža, kako jih speti v cvet, kakšen naj bo pecelj, v kateri barvi srečamo rožico v naravi ...

Ob zavzetem delu smo sklenile, da se želimo predstaviti javnosti. Medse smo povabile sosednja društva, ki z enakim navdušenjem ohranjajo tradicijo izdelave cvetličnega okrasja.

Pridružile so se nam članice naslednjih društev: UU Sloga Nedelišče, KD Bukovci, KD France Prešeren, Skupina Zankice iz Vidma, Društvo rejnic Ormož, KD Janez Trstenjak Hum, KD Zrelo klasje, TD Mislinja, TD Breza Pragersko, KD Klopotec Kog ...

Na razstavi je bilo možno videti izdelano cvetje iz različnih materialov: iz krep papirja, svile, nogavic, ličja, mase za oblikovanje ...

Spele smo cvetje v šopek prijateljstva.

Iz našega društva bi pohvalila trud vseh članic, še posebej Romano in Alojzijo.

Zahvaljujemo se vsem društvom, ki so bogato popestrila naše praznovanje občinskega praznika.

Zdenka Dogša

Središče ob Dravi skozi čas

V ponedeljek, 17. maja, smo bili priča zanimivemu dogodku, ki se je odvijal ob mednarodnem dnevu muzejev. V prostorih šolske jedilnice so nam sodelavke Muzeja Ptuj - Ormož: Nevenka Korpič, Nataša Kolar in Mojca Vomer Gojkovič ob razstavljenih eksponatih predstavile »Središče ob Dravi skozi čas«.

Predstavile so čas od leta 1848, ko so bile vzpostavljene občine s svojo upravo, gozdarjem, slugo in občinskim pisarjem. V drugi polovici 19. stoletja so bila ustanovljena razna društva: telovadni društvi Sokol in Orel, prosvetno društvo, gasilska društva z različnimi kulturnimi sekcijami. Avgusta leta 1919 so k imenu Središče dodali še »ob Dravi«, da ne bi prihajalo do zamenjav z Murskim Središčem. Visoko narodno zavest Središčanov zasledimo že v 90. letih 19. stoletja v odločitvi tržanov, češ da bodo komunicirali samo v slovenskem jeziku. Ta odločna narodna zavest je bila razlog za izseljevanje mnogih družin v času druge svetovne vojne. Organizatorja narodnoosvobodilnega gibanja sta bila Milena in Polde Berce, ki sta bila kot talca ustreljena. Zaradi tega je potem uporniško gibanje do leta 1943 zamrlo. Središče so nemške enote zapustile 7. maja 1945. Marsikaj zanimivega smo slišali tudi o zgodovinskih spomenikih

Stanka Horvat, DTV Partizan

Velikonočni pohod

Tudi letos smo v društvu za telesno vzgojo Partizan organizirali velikonočni pohod. Zaradi slabega vremena v ponedeljek, smo se pohodniki podali na pot v nedeljo, 11. aprila, in tako še lepše obeležili naš 56. občinski praznik.

Zbrali smo se pred vaškim domom na Grabah, ker se seveda tam začne naša pot. Najprej smo si ogledali letošnjo razstavo rož, ki jo je pripravilo turistično društvo ob občinskem prazniku. Zbralo se nas je le trideset pohodnikov, ker je tudi tokrat bilo oblačno vreme. Za naslednje leto pa smo že zdaj dorekli, da bo naslednji pohod ob vsakem vremenu, saj »pravi partizani« znajo tudi po dežju hoditi. V slabih dveh urah smo prehodili pot od Grab skozi gozd do Marofa, v Godenince in se potem vračali nazaj ob potoku Črncu do Grab. Tam so nas prijazne domačinke postregle s kavo in pecivom. Malo smo še poklepetali, potem pa je začelo deževati in smo se počasi razšli. Za nami je bil tako lep popoldan za sprostitev in druženje ter nabiranje moči za nov delovni dan.

in virih. Pozornost so pritegnile zgodbe o nastajanju vaških grbov: od središkega »slokoga piščeta« do obreške »mühe na lancii« ali pa zame zanimive grablenske »dobre prilike«, ki naj bi bojda nastala zaradi tam živelih luštnih fantov. Vsi grbi pa so nastajali ob zbadanjih, šalah na račun drugih in predvsem v veselem vzdušju na vaških veselicah. Muzej tudi hrani približno 25 razglednic, ki, za razliko od ormoških, niso v nemškem, temveč v slovenskem jeziku. Založniki so bili središki gostilničarji in drugi pomembneži iz osemdesetih let 19. stoletja. Prve razglednice so bile unikatne.

Etnološka dediščina je zelo dobro ohranjena s pomočjo zapisov v središki kroniki Frana Kovačiča – od natančnega opisa takratne panskne nošnje do romanj Središčanov v Marijo Bistrico in Ludbreg ter potovanj na kopanje v Varaždinske Toplice.

Avtorice so predstavile še znane središke osebnosti in podale pomen njihovega življenjskega dela.

Vsem, ki ste zamudili ta dogodek ali pa si razstavljenega še niste uspeli ogledati, pa naj povem, da je razstava še na ogled v šolski jedilnici. Še jo bodo nadgradili, a že zdaj je vsekakor vredna ogleda.

Preglejte veljavnost svojih osebnih izkaznic

Upravna enota Ormož obvešča državljanke, da v drugem polletju leta 2010 poteče veljavnost precejšnjemu številu osebnih izkaznic. Vlogo za izdajo nove osebne izkaznice **lahko vložite tudi pred datumom poteka** veljavne osebne izkaznice, in sicer na kateri koli upravni enoti ali krajevnem uradu v Republiki Sloveniji.

Vlogo lahko vložite zgolj **osebno**, za mladoletnega otroka pa vlogo vložiti zakoniti zastopnik. Če je otrok starejši od 8 let, mora biti navzoč, da vlogo podpiše. **Vlogi za izdajo nove osebne izkaznice morate priložiti staro osebno izkaznico in svojo fotografijo.** Osebna izkaznica **za otroka do 3. leta starosti se izda** z veljavnostjo 3 let in stane 13,16 EUR.

Osebna izkaznica **za otroka od 3. do 18. leta starosti se izda** z veljavnostjo 5 let in stane 13,16 EUR.

Osebna izkaznica **za polnoletno osebo se izda** z veljavnostjo 10 let in stane 16,70 EUR.

Ob vložitvi vloge za izdajo osebne izkaznice se lahko odločite za vročitev izdelane osebne izkaznice na upravni enoti ali pa doma s priporočeno pošto.

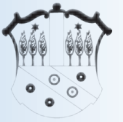
Pozivamo Vas, da vlogo oddate čim prej, da se izognete čakalnim vrstam oziroma podaljšanemu roku za pridobitev osebne izkaznice.

Uradne ure upravne enote Ormož:

- v ponedeljek in torek od 8.00 do 12.00 in od 13.00 do 15.00 ure
- v sredo od 7.00 do 12.00 in od 13.00 do 17.00 ure
- v petek od 8.00 do 13.00 ure

Upravne enote poslujejo tudi vsako prvo soboto v mesecu (ali drugo, če pride prva na državni praznik ali drug z zakonom določen dela prosti dan) od 8.00 do 12.00 ure.

Irena Meško Kukovec, univ.dipl.ekon., načelnica UE Ormož

Sabina Novak

Aktivnosti Rekreacijskega društva Godeninci

V soboto, 3., in v nedeljo, 4. aprila, je na igrišču v Godenincih potekalo velikonočno pokanje s karbidom. Ker so se gledalci kmalu tega naveličali, so ob tem pokanju zaigrali še nogomet in si tako naredili lastno zabavo. Med nami pa se je znašel tudi pogumen fotograf, naš novi član, Marko Perko, ki je posnel tudi priloženo fotografijo.

V nedeljo, 25. aprila 2010, smo se rekreativci Rekreacijskega društva Godeninci podali po učni poti od Trnave do Drave. Zbrali smo se okrog 13. ure na igrišču v Godenincih. Zbranih 29 udeležencev je prišel pozdravit tudi župan Jurij Borko. Na pot smo se odpravili okrog pol druge ure popoldne. Naš najstarejši rekreativec je bil šestinsedemdesetletni Stanko Ivanuša iz Godenincev, najmlajša rekreativka pa njegova vnukica Kaja Kirič, stara 11 let. Ker pa nekateri pohodniki še niso bili dovolj utrujeni, so po končanem pohodu odigrali še nogomet.

Maja Cverlin

Kres ob veliki noči in prvem maju

Leto je zopet naokoli in na Strasu smo tradicionalno organizirali kres Vuzmenka.

Ker je bila letos velika noč že v začetku meseca aprila, so vsi občani občine Središče imeli možnost, da so vejevje, ki jim je ostajalo pri rezanju drevja, lahko pripeljali na Stras. Člani društva so poskrbeli, da ni bilo zraven drugih odpadkov. Kup se je iz dneva v dan večal.

V soboto, 3. aprila, pa so ob 19. uri prihajali jahači na svojih urnih konjičkih in ob spremljavi središke godbe na pihala prižgali z baklami kres. Na Strasu se je zbralo veliko ljudi različnih generacij. Veselje se je ob zvokih godbenikov nadaljevalo dolgo v noč.

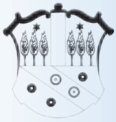
Ker občani do prvega kresa še niso pospravili vsega vejevja, smo se na Strasu odločili, da še enkrat pripravimo kres, in sicer ob 1. maju. Na plakatih, ki smo jih izobesili po celotni občini, smo obveščali občane, da lahko vozijo vejevje do konca meseca aprila. Odziv na to je bil zelo velik. Prav tako pa smo na plakatih vabili vse, da se nam lahko pridružijo 30. aprila zvečer na kresovanju. Poskrbeli smo tudi za presenečenje. Zabavali so nas zopet naši godbeniki, imeli pa smo tudi goste: Črne strele iz Trnovca. Tudi tukaj ni manjkalo naših konjarjev, ki so slavnostno prižgali kres. Vreme nam je bilo ta večer naklonjeno, tako da se je kres videl daleč naokoli. Bilo je super.

Škoda, da vas ni bilo zraven. To pa tudi ni bilo edino presenečenje. Skupaj z občino Središče smo se dogovorili, da bomo skuhalo vojaški pasulj. Občina nam je nekaj prispevala, da smo lahko pokrili stroške za organizacijo in izvedbo le-tega. Da bi vse skupaj zgledalo bolj »vojaško«, smo si izposodili iz vojašnice Maribor vojaški kotel. Ob tej priložnosti se moram zahvaliti našemu članu Borisu, ki se je tako kot zmeraj zopet potrudil pri kuhanju. Če vas zanima recept vojaškega pasulja, pa se morate oglasiti na Strasu, kjer ga lahko dobite. Ob tej priložnosti smo razdelili približno 300 porcij. Iz tega lahko sklepate, da je ta večer bilo na Strasu zelo živahno. Rajanje je trajalo do zgodnjih jutranjih ur.

Vse dogajanje na Strasu pa je posnela tudi Kabelska televizija Ormož. Utrinke ste lahko videli že na televiziji.

Ker je tudi drugi kres bil uspešno izpeljan, upamo, da postane tradicionalen. Stras je pravi kraj za zabavo, kjer se zbirajo različne generacije. Upamo, da bo tako še dolgo in da bomo na tem prostoru organizirali še veliko takih in še boljših prireditev.

Samo Žerjav

Na Ivanjščico!

Ob izteku najlepšega meseca v letu (kar za letošnjega ne velja) je DTV Partizan organiziral pohod na Ivanjščico.

Hrib, ki ga večina ljudi iz naše občine vsaj enkrat dnevno zajame s pogledom, je še vedno neznanka. Meja, ki jo je treba prečkati, vpliva na to, da se rekreativci in ljubitelji planinarjenja, ko si zaželijo par ur vzpenjanja in spuščanja, raje odpravijo na bolj oddaljeni Boč ali Donačko goro. Izziv, ki nam ga je ponudilo društvo, je sprejela skupina 28 ljudi, ki smo se v oblačnem jutru, na zadnjo soboto v maju, podali na pot. Na avtobusu je ostalo kar nekaj praznih mest. Ampak nič hudega, mogoče še bolje: v hribe tako ali tako ni priporočljivo iti v večjih skupinah.

V Ormožu smo tik pred prestopom Drave (in s tem državne meje) ugotovili, da si je 27 udeležencev prebralo posebno navodilo o tem, da je treba zraven vzeti osebni dokument, ena udeleženka pa tega pač ni storila. Z nekoliko sreče (vsi vemo, da so Zagorci dobri ljudje) smo vendarle pot proti Ivancu nadaljevali v polni postavi. V Vinici nas je zanimalo, kako skrbijo za arboretum Opeka; pogled iz avtobusa nas je prepričal, da se obetajo lepši časi za ta park. Ker nihče med nami ni potreboval novih »plomb«, se v omenjenem kraju nismo ustavljali, ampak smo drveli (v skladu s prometnimi predpisi, seveda) proti Ivancu, ki je že v jutranjih urah kazal znake kar živahnega kraja - gostilne oz. terase v centru so bile polne.

Izhodišče za vzpon na Ivanjščico je kraj Prigorec, do koder vodi iz mesta vijugasta cesta ob lepo urejenem potoku nam neznanega imena. Odločili smo se, da pričnemo s svojim vzponom prav tu.

Pot, po kateri smo krenili, imenujejo »Preko Velikog konja«. Pisalo je - 90 minut hoje do vrha. Brž smo ugotovili, da je naša skupina zelo pisana. Ne le po starosti, temveč tudi po kondicijski pripravljenosti, obutvi, opremljenosti ... Škoda, da smo že po nekaj minutah »izgubili« eno članico posadke. Odločitev, da ne nadaljuje poti, je kasneje nekoliko obžalovala, ampak druženje s šoferjem avtobusa ji je v času, ko smo mi sopihali navkreber, gotovo godilo.

Naša skupina, ki se je zaradi strmega in kar zahtevnega vzpona zelo raztegnila, se je po dobrih dveh urah zmerne hoje (pretiravali nismo, saj smo vendarle »ravninski ljudje«) pojavila na vrhu Ivanjščice (1060 m). Domače planinsko društvo lepo skrbi za planinsko kočjo, odprto ob vikendih. Tudi pasulj (Hrvatje mu rečejo grah) nam je teknil. Z razglednega stolpa smo s

pomočjo daljnogleda uspeli najti cerkev na Grabah, pa tudi Ptujsko jezero, »cukorčin rol«, Varaždin ... Ponavadi, ob lepšem vremenu, se gotovo vidi še dlje. Ko smo že pri vremenu, napoved za tisti dan ni bila preveč ugodna: v popoldanskih urah naj bi pričelo deževati. Nazaj v Prigorec vodi več poti. Mi smo se odločili za bolj položno od tiste čez »konja« (da ne bo dilem, to je malo večja razgledna skala na poti). Našim mišicam, ki ob spustu najbolj trpijo, smo želeli olajšati delo. Nepričakovano nas je razveselilo tudi sonce. Po dveh urah smo zagledali prve vinograde (čestitke pogumnemu lastniku izrazito modre strešne kritine!); bili smo le še streljaj oddaljeni od izhodišča.

Sonce je, kot smo se dogovorili že prej v avtobusu, pomenilo eno: da si bomo ogledali še Trakoščan. O (verjetno najlepšem) dvorcu na Hrvaškem, skritem med zagorskimi gozdovi, smo v Sredici že nekaj povedali. Zmoгли smo še toliko moči, da smo se po lepo urejeni poti, ki se je ne ustrašijo niti zagrebške gospe v visokih petah, povzpeli nanj, se fotografirali ob vhodu, nato ob jezeru še malo posedeli, na plavajočem gostinskem objektu nekaj popili, pobrali vse 4-, 5- in 6-peresne deteljice ob poti, potem pa smo jo hitro ucvrli nazaj proti Središču.

Lepa sobota je bila za nami. Tisto noč smo spali kot ubiti, razen tistih z žulji ali kakšnim otečenim kolonom.

Naslednjič pa na ... Zbiramo predloge, dragi pohodniki!

Maja Botolin Vaupotič, RKS OZ Ormož

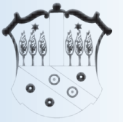
Preprečevanje nezgod in prva pomoč

Zmagovalna ekipa kviza ob razglasitvi rezultatov

Območno združenje Rdečega križa Ormož je 14. maja 2010, v Tednu Rdečega križa, organiziralo medobčinski kviz na temo Preprečevanje nezgod in prva pomoč. Tekmovanja se je udeležilo 14 ekip iz osnovnih šol Središče ob Dravi, Sveti Tomaž, Podgorci, Velika Nedelja, Miklavž pri Ormožu, Ivanjkovci in Ormož. Učenci so pokazali veliko znanja, saj so bili na tekmovanje dobro pripravljani. Razlike v seštevku točk po končanem ocenjevanju so bile minimalne. Zmagali so učenci Osnovne šole Središče ob Dravi (Maja Filipič, Nuša Vugrinec, Janja Žinko), drugo in tretje mesto so si delili učenci Osnovne šole Sveti Tomaž (Sara Nidorfer, Melanie Ozmec, Nuša Ivanuša) in učenci Osnovne šole Ivanjkovci (Sara Mihorič, Sara Šac, Sandra Habjanič).

Krajši kulturni program so pripravili gostitelji, učenci Osnovne šole Stanka Vraza, pod vodstvom zborovodkinje Andreje Klinc. Vsi udeleženci so si, skupaj s spremljevalkami, ogledali razstavo, postavljeno v počastitev Gibanja Rdečega križa in Rdečega meseca, ki bo do začetka junija na ogled v avli občine Ormož.

Franc Krnjak

Sveti Jernej ali Bog Oče?

Po ljudskem izročilu naj bi kip sv. Jerneja izhajal iz (pra) cerkve sv. Jerneja, ki je stala niže Grab. Legenda pripoveduje o žalostnem koncu tega svetišča. Po Slekovcu naj bi jo porušili Turki, spet po drugih virih naj bi cerkev spodjedla in porušila deroča Drava, saj je bila stala tik ob Dravi ali njenem rokavu. Vsekakor je stala »tam nekje« za Grabami, kar nam priča ledinsko ime Cirkevca, ki se uporablja še danes. Izročilo tudi pravi, da je bil menda iz gradu na Gradišču speljan podzemni rov. Kljub iskanju ostankov cerkve sv. Jerneja so raziskovalci ostali brez odgovora o lokaciji in rovu, kljub temu da so v bližini našli ostanke rimske vile. Vse, kar je otipljivega ostalo od cerkve, je lesena skulptura, ki se je ohranila na podstrešju središke kapele. To pa so prenesli v farno cerkev na Grabah, kjer je dobila posebno častno mesto na nasprotni strani zakramentalne hišice. Plastiko, ki je bila v zelo slabem stanju, je dal obnoviti središki župnik Alfonz Klemenčič malo pred svojim odhodom v Metliko, 1938. leta. Častitljivi predmet, ki je po sodbi takratnih strokovnjakov, vsekakor edini ostanek nekdanje cerkve sv. Jerneja, je po oceni današnjih strokovnjakov, iz leta 1380, kar kaže na avtentičnost lesene skulpture. Že umetnostna zgodovinarja dr. Stegenšek in prof. Graus sta postavila statuo v začetek 15. stoletja, kar potrjuje možne domneve, da bi cerkev uničili Turki ali deroča Drava. Strokovna razlaga sodobnih strokovnjakov za plastiko sv. Jerneja nas opozori na naslednje: da je bila prvotno ta figura del polno obdelane skupinske plastike Svete trojice, pri kateri je Bog Oče držal med nogami

Bog Oče - nekdanji sestavni del Prestola milosti, okr. 1380. l., višina 91 cm

križanega Kristusa. Sedeča statua, gotskega sloga, je nastala že omenjenega 1380. leta. Kraj njenega nastanka pa je verjetno treba lokalizirati nekje na Štajerskem.

Zgodovinar Slekovec nam v monografiji o središki kapeli pove, da so tržani po razdejanju cerkve sv. Jerneja od Turkov našli nepoškodovani kip žalostne Matere božje in ga spoštljivo prenesli na dostojnejše mesto, pozneje pa v novozgrajeno kapelo Marije sedem žalosti. Menda je kip Marije mnogo mlajši od plastike sv. Jerneja, ki so ga »zavrgli« na podstrešje kapele. Šele po dolgih stoletjih ga je obudil središki župnik Alfonz Klemenčič. Kakor koli že: plastika sv. Jerneja, ki so ga novodobni umetnostni strokovnjaki preimenovali v Boga Očeta, ima častitljivo starost in umetniško vrednost, na katero bi morali biti občani Središča upravičeno ponosni. Kip predstavlja sedečega moža - svetnika brez rok, upajočega in dostojanstvenega pogleda. Že nekaj časa je na ogled v galeriji ormoškega gradu. Le upamo lahko, da ne bo kip ostal še brez nog in tako ostal priklenjen na svojem podstavku.

Še kratka predstavitev svetnika sv. Jerneja. Je mučenec, ki so ga ubili v Armeniji, ko je ustanovil, skupaj s prijateljem Judo Tadejem, armensko Cerkev. Je eden tistih apostolov, ki se mu je prikazal vstali Jezus. Rodil se je približno v začetku Kristusovega štetja v Kani Galilejski. Bil je zelo priljubljen svetnik, saj so po njem poimenovali mnoge cerkve in kraji. Bartol, kot so ga nekdanj v Središču imenovali, je bil godovno umeščen 24. avgusta. Ta dan je bil nek-

Sv. Jernej, slika iz središke kronike

daj v Središču velik praznik, z velikim sejemskim dnevom. Sv. Jernej tudi Irenej ali središko Bartol je imel časovni vpliv na določene vrtnine, npr. na kumare (vugorke). Središki pregovor, da se je Bartol podelal (posral) med »vugorke«, nam sporoča, da so ob tem času kumare zrele in neužitne.

Opomba:

Primerjajte obe fotografiji in mogoče boste našli razliko.

Vesna Žerjav

S kolesi do Bukovniškega jezera

Ob omembi prvega maja, praznika dela, je večini ljudi s središkega in ormoškega konca prva asociacija Jeruzalem. Časi, ko smo skoraj vsi množično romali tja gor, vneto poslušali govor lokalnih sindikalistov in potem množično planili po čevapčičih, so mimo. Ljudje se čedalje pogosteje odločajo, da bodo praznik dela praznovali drugače.

Že dalj časa je med središkimi rekreativnimi kolesarji živela ideja, da bi se s kolesi podali v Prekmurje, proti Bukovniškemu jezeru. Zakaj pa ne? Pot ni težka. Ni pa najkrajša (80 km)!

In res, potem ko se je naša skupina 12 kolesarjev prebila skozi Slovenske gorice, kjer smo se vsi dobro zasopihali, do Stročje vasi, smo si oddahnili, kajti pred nami se je odprlo ravno Pomurje. Nič več menjavanja prestav gor in dol. Razkrižje - Bistrica - Turnišče - Dobrovnik. Načrtovan ogled rastlinjakov z orhidejami: ob praznikih zaprto. Bukovniško jezero - počitek. Povratek pa spet malo drugače: v Turnišču za Beltince in potem od tam za Bistrico in tako

lepo nazaj na izhodišče. Večjih težav nismo imeli - niti najmlajši udeleženec (10 let) niti najstarejša udeleženka (nekaj čez 60 let). Vsi, ki ste bili na začetku nad našo idejo navdušeni, kasneje pa ste si premislili, vam sporočam, da vam je lahko žal, da niste šli z nami. Pa drugič!

Danica Perger

Darilo narave - kopriva

Zdaj, ko je pomlad darežljivo razprostrla svoje zeleno pregrinjalo po deželi, je čas, da se naučimo njenih darov. Verjamem, da ste se do sedaj že dodobra naužili jedi iz čemaža. Lahko pa ga še vse leto dodajate različnim solatam.

Tudi z regratom smo se že prav lepo nasitili. Regrat je znana zdravilna rastlina. Liste in cvetje shranimo posušene za poparke, tudi korenike lahko posušimo. Regrat je odličen vir rudnin in splošno krepčilo, ki vzpodbuja delovanje jeter in drugih žlez. Pripomore k boljši prebavi in presnovi ter pospešuje razstrupljanje organizma.

Koprive (*Urtica urens* - mala kopriva, *Urtica dioica* - velika kopriva), ki so jih nekoč zelo uživali, se danes ponovno vračajo na naše krožnike. So vedno na voljo in obenem še zastoj.

Mlade poganjke kopriv (vršiček z 2 do 3 listi) nabiramo z rokavicami, in sicer na gozdnih obronkih, živih mejah, zidovih ... Liste in poganjke posušimo za čaj. Sveže liste kopriv sočimo in sok dodajamo k drugemu sočenemu sadju.

Deluje kot diuretik (»žene na vodo«). Znižuje krvni sladkor, ustavi krvavitve, odpravlja lišaje mladostnega - posebno še živčnega izvora. Torej je vsestransko koristna, če jo uporabljamo zmerno. Tako kot vsa zelišča.

Koprive vsebujejo za zelenjavo izredno količino beljakovin (7 %) in nas obogati še z vsemi mikroelementi, ki jih potrebujemo. Železa je v njih desetkrat več kot v špinaci, vsebujejo petkrat več kalcija kot kravje mleko, C vitamina je v njih šestkrat več kot v limonah. Vsebujejo še obilje karotenoidov, flavonoidov ...

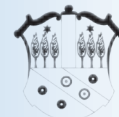
Koprive zaužijemo predvsem kuhane, najbolje je, da jih dušimo in porabimo s tekočino vred. Uporabne so tudi cele rastline s korenino. Namočene v vodi uporabljamo za gnojilo ali varstvo rastlin.

Za nego in rast las priporočamo masažo lasišča z vodo, v kateri smo kuhali 100 gramov suhih koprivovih korenin.

Recept za malico:

Jabolka naribamo, v skodelico jabolka dodamo žlico ali dve zmlelih svežih kopriv. Premešamo, začnimo s sokom ene limone in z žličko ali dvema medu. Enako pripravimo korenček s koprivami.

Veselo v naravo in dober tek !

Aleš Kosec, mag. farm.

Debelost - kje začeti?

Pri debelosti ne gre za problematiko, temveč za resno kronično presnovno bolezen, za katero je značilno kopičenje maščob v telesu. Temu primerno jo je potrebno tudi obravnavati: poiskati vzroke za njen nastanek in jo zdraviti. Pa poglejmo, kakšni so pravzaprav kriteriji za ugotavljanje debelosti. Kot prvi se uporablja indeks telesne mase (ITM). Izračunamo ga tako, da maso (kg) delimo s kvadratom višine (m). Pri vrednostih višjih od 25 že imamo prekomerno telesno maso, pri vrednostih višjih od 30 pa smo že debeli. Kot drugi kriterij pa se v zadnjem času vse bolj pojavlja obseg pasu izmerjen v cm. Pri moških je ciljna vrednost pod 94 cm, pri ženskah pa znaša ciljna vrednost obsega izmerjenega v višini popka pod 80 cm. Glede na razporeditev maščobnega tkiva ločimo periferni ali hruškast tip in tip jabolka ali centralni tip debelosti, ki je še posebej nevaren.

Kakšna so tveganja? Z naraščanjem telesne mase in obsega okrog pasu se poveča tveganje za srčno-žilne bolezni, sladkorne bolezni,

degenerativne bolezni sklepov, določene vrste raka. Z raziskavami so ugotovili, da že 5 do 10 % izguba telesne teže privede do 50 % zmanjšanja ogroženosti zdravja. Za 20 % se zmanjša umrljivost v celoti in do 40 % umrljivost zaradi rakavih bolezni povezanih z debelostjo. Prav tako se zniža krvni tlak za približno 10 mm Hg in raven holesterola za 10 %.

Zakaj nič ne storimo? Mogoče nas v to sili sistem. Živimo (ne glede na recesijo) v dobi obilja, jemo količinsko veliko slabo kakovostne hrane. Živimo zato, da jemo, namesto da bi jedli zato, da bi preživel. ZZZS plačuje enormne stroške za zdravljenje in zdravila in nam daje v določenih primerih potuho. Osebo zagovarjam participacijo pri plačevanju zdravil, ki naj ne bo enaka za vse (socialna neenakost), morala pa bi biti, ker bi se na takšen način spremenil odnos do zdravil in zdravljenja nasploh.

Začeti je potrebno pri sebi. Izmerimo si svoj obseg okrog pasu in izračunajmo ITM. Če v zvezi s tem rabite pomoč, se mirno oglasite v vaši lekarni, kjer boste deležni strokovne pomoči in brezplačnih nasvetov. Razmislimo tudi o svojem življenjskem slogu, navadah in razvadah. Izdelajmo dober plan. Redno spremljajmo, kako napredujemo. Pišimo dnevnik. Jejmo manj, bolj kakovostno in vsaj petkrat na dan. Več se gibajmo, vsaj trikrat tedensko po pol ure bodite aktivni. Dihajmo dober zrak in pijmo dobro vodo. Privoščimo si duševno hrano, izogibajmo se stresu, oz. ga poskušajmo obvladati. Jejmo več sadja in zelenjave, vsaj dvakrat dnevno. Sprejmimo se takšne, kot smo. In postanimo še boljši!

Račun je preprost. Če želimo shujšati, moramo porabiti več kalorij, kot jih vnesemo v telo. Za razliko od financ, kjer težimo k temu, da imamo več prihodkov kot odhodkov, in na takšen način varčujemo za dobrine, se pri debelosti in prekomerni prehranjenosti moramo držati naslednjega pravila: vnos energije mora biti manjši od potrošnje. Gre torej za edinstven primer, kjer se »življenje na kredit« spleča.

Zahvala

Čas izredno hitro beži. Tega se ponavadi zavemo, ko si ga vzamemo ravno dovolj, da se umirimo in se ozremo nazaj. Minilo je že nekaj mesecev, odkar smo se redno srečevali v vaši domači lekarni v Središču ob Dravi.

Spominjam se svojih začetkov v Središču, ki so bili zame negotovi, in ko sem se spraševal ali bom sploh kos zahtevni in odgovorni nalogi preskrbe uporabnikov z zdravili, medicinsko-tehničnimi pripomočki in prehranskimi dopolnili.

S pomočjo sodelavk in vodstva Lekarne Ormož, kolegov v zdravstveni in zobozdravstveni dejavnosti, predstavnikov občine in krajevne skupnosti, s katerimi smo »živel« v isti zgradbi ter neumorne sodelavke Mime, predvsem pa z vašo pomočjo in sodelovanjem, spoštovani uporabniki, nam je to uspe(va)lo.

Ob tej priložnosti bi se vam rad vsem skupaj zahvalil za priložnost in dobro sodelovanje ter vam zaželel veliko zdravja in lepih trenutkov tudi v bodoče. V zahvalo in v želji, da še naprej sodelujemo, bom poskušal v prihodnjih številkah Sredice obdelati kakšno aktualno tematiko z zdravstvenega področja. Vaša vprašanja in morebitne želje - glede tem - mi, prosim, pošljite na e-mail: akosec@gmail.com.

Aleš Kosec, mag. farm.

Aleš Kosec, mag. farm.

Vnetja sečil pri ženskah in težave s prostato pri moških

Ženske so bolj ogrožene od moških. Okužbe sečil (mehurja in sečnice) so ena najpogostejših vnetnih obolenj. Najpogostejši povzročitelj enostavne okužbe sečil so bakterije. Mikroorganizmi pridejo v sečila najpogosteje skozi sečnico. Zaradi relativno kratke sečnice zbolevalo ženske 30 krat pogosteje kot moški. Redkeje se vnetje razširi po krvi, limfi ali neposredno iz sosednjih organov. Vnetje mehurja lahko povzročijo tudi ostali mikroorganizmi (virusi, glivice) ter kemični ali fizikalni dejavniki.

Okužbe sečil delimo na enostavne in komplicirane okužbe. Med enostavne okužbe uvrščamo vnetje mehurja (cistitis) in vnetje ledvic (pielonefritis). Med komplicirane okužbe uvrščamo okužbe pri bolnikih s funkcionalnimi in anatomskimi okvarami sečil (npr. motnje pretoka seča). Posebej ogrožene skupine predstavljajo nosečnice, bolniki starejši od 65 let ter bolniki s spremljajočimi sistemskimi obolenji in z zmanjšano naravno odpornostjo (npr. bolniki s sladkorno boleznijo).

3 do 6 % zdravih mladih žensk ima v urinu prisotne bakterije, ki jim ne povzročajo težav. Drugače je pri nosečnicah. Nosečnice imajo enako verjetnost okužbe sečil kot ostala ženska populacija, vendar pa okužbe pri njih potekajo bolj komplicirano, v skrajnem primeru so lahko nevarne tudi za sam plod. Tako je večkratni pregled urina del standardnega pregleda nosečnice.

Kako si lahko pomagamo sami? Za samozdravljenje blagih vnetij sečil uporabljamo čaje iz zdravilnih rastlin, kot so: vedno zeleni gornik, zlata rozga, njivska preslica, kilavec, gladež. Ne smemo pa pozabiti niti na brusnice, ki jih v zadnjem času zelo priporočamo. Delujejo tako, da zmanjšajo pritrditev bakterij na sluznico sečil in s tem možnost za njihov razrast in povzročanje težav v sečilih. Večino čajev oz. čajnih mešanic lahko nabavite v lekarni, na bolj založenih tržnicah ali pa si jih nabereite kar sami.

Pijte čim več nesladkane tekočine. Če blagih vnetij pravočasno ne preprečimo ali ne zdravimo že v začetni fazi, lahko postanejo kronična, ki pa so zapletena in zahtevajo dolgotrajno zdravljenje z antibiotiki. Ne glede na jakost težav pa priporočamo pitje velike količine tekočin, najbolj vode, zdravilnih čajev ali brezalkoholnega piva, da se ledvice in sečne poti čim bolj izpirajo.

Tudi moški imamo težave. Zelo pogosta bolezen moških v zrelih letih je benigno povečanje prostate (BHP). Že po 40. letu starosti se lahko pojavijo prve težave z uriniranjem zaradi benigne rasti tkiva v prostati, ki pritiska na sečnico in moti odtok urina. Najprej gre le za nekoliko šibkejši curek urina in občasno nočno mokrenje, z naraščajočo zaporo v odtoku urina pa se težave stopnjujejo in izločanje urina zahteva več potrpežljivosti in časa. Na začetku uriniranja seč »ne steče«, ob koncu kaplja, pojavi pa se občutek nepopolno izpraznjenega mehurja. Ponoči je potrebno zato večkrat vstati. Še bolj moteče pa je uhajanje urina.

Tudi pri težavah s prostato pomagajo rastlinski izvlečki, predvsem iz palmeta, še posebno v kombinaciji z izvlečkom korenine velike koprive. Prav tako si lahko pomagamo s pitjem čaja drobnocvetnega vrbovca. Na našem tržišču pa je registrirano tudi zdravilo na bazi žagastolistne palme, ki se dobi brez recepta.

Na koncu naj še poudarim, da moramo pri težjih oblikah bolezni nujno poiskati zdravniško pomoč, svojemu zdravniku in farmacevtu pa tudi povedati, katera zdravila vse jemljemo (tudi tista, ki smo jih dobili brez recepta).

Obvestilo

Stranke obveščamo, da od 1. 3. 2010 velja novela Zakona o davku na motorna vozila (ZDMV-C), ki je objavljena v Uradnem listu RS, številki 9/2010, po kateri se med drugim ukinja davek na promet z rabljenimi motornimi vozili. To pomeni, da kupcu pred registracijo rabljenega motornega vozila ne bo več potrebno dokazovati, da je plačan davek od prometa z rabljenimi motornimi vozili. Pri registraciji rabljenega motornega vozila zaradi spremembe lastništva vozila v Republiki Sloveniji zadošča pogodba o prodaji vozila z overjenim podpisom prodajalca, kar lahko uredite na upravni enoti.

Upravne overitve opravlja Upravna enota Ormož na sedežu ves poslovni čas, na krajevnih uradih v času uradnih ur, ne glede na krajevno pristojnost. Stranke lahko overijo svoj podpis, prepis ali kopijo - ne glede na kraj stalnega ali začasnega prebivališča oz. sedeža. Postopek za posamezno overitev se opravi takoj.

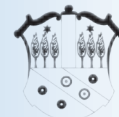
Upravna taksa za upravno overitev znaša 1,06 EUR.

Po overitvi podpisa na pogodbi izroči prodajalec overjeni izvod pogodbe o prodaji vozila kupcu. Kupec lahko na Upravni enoti Ormož uredi vse potrebno v zvezi z registracijo motornega vozila.

Cene upravnih storitev s področja registracije vozil in upravnih overitev na Upravni enoti Ormož:

Odjava vozila	3,55 EUR
Podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja za motorno ali priklopno vozilo	5,67 EUR
Registracija vozila brez registrskih tablic	15,47 EUR
Registracija ali začasna registracija vozila (z dvema tablicama)	32,93 EUR
Vpis spremembe, ki vpliva na spremembo podatkov v prometnem dovoljenju (ime, priimek, stalno prebivališče)	10,50 EUR
Izdaja samolepilnih preizkusnih tablic	11,16 EUR
Registrski tablici	17,46 EUR
Registrske tablice, komplet	26,19 EUR
Prometno dovoljenje z ovitkom	1,28 EUR
Izdaja parkirne karte za invalida	2,51 EUR
Izdaja potrdila iz uradne evidence	takse prosto
Overitev lastnoročnega podpisa, prepisa ali kopije	1,06 EUR

Upravna enota Ormož

Prevoz letošnjega presmeca k cerkvi na Grabah

Birma v Središču, 15. junija 2010

Foto Žalar Ormož

Prvo sveto obhajilo v Središču, 23. junija 2010

Foto: Lazar, Obrež

Jasna Munda, vodja vrtca

Ko v vrtcu zaropota vojaški boben ...

Orkester slovenske vojske smo imeli v zadnjem času priložnost slišati v Središču kar dvakrat. Njihovemu tretjemu nastopu v našem kraju pa so lahko prisluhnili samo najsrečnejši - malčki v vrtcu Navihanček. V začetku marca so jih obiskali člani Orkestra slovenske vojske: Tomi Berlak, Dimitrij Lederer, Gorazd Majdič, Aleksander Vinšek in domačin Marko Cimerman.

Pripravili so jim zanimiv glasbeni dopoldan, v katerem so jim predstavili poklic vojaka glasbenika, jim zaigrali na klarinete in tolkalo, zapeli, predstavili instrumente in jih povabili k sodelovanju, tako da so tudi otroci zapeli in zaplesali z njimi ter poskusili igrati na instrumente.

V vrtcu je takrat donelo: Moj očka ima konjička dva, Mi se imamo radi, Na Golico ...

Navdušenje otrok, zaposlenih v vrtcu in glasbenikov je bilo neizmerno. Druženje je ostalo vsem v prijetnem spominu in obljubili smo si, da to ne bo zadnje.

Glasbeniki so nam ob slovesu zagotovili, da pred tako sodelujočo, občudujočo in navdušeno publiko še niso nastopili. Verjamemo jim. In hvala!

Jasna Munda

Dobrodelnost med Navihančki (drugič)

Lani, ob približno enakem času, smo vam s ponosom poročali o uspeli dobrodelni prireditvi za sklad vrtca Navihanček. Z zbranimi sredstvi smo kupili zunanje otroško igralo in se spraševali, če nam bo še kdaj uspelo organizirati kaj podobnega.

Letos pa z navdušenjem ugotavljamo, da so ljudje, gospodarski krizi navkljub, še ohranili čut za dobrodelnost. To smo spoznali še pred začetkom prireditve, ki je potekala konec maja v Sokolani, saj se je v dvorani zbrala množica obiskovalcev.

V prijetno sproščenem vzdušju so si obiskovalci lahko ogledali pester in razgiban program z velikim številom nastopajočih. In vsi so bili odlični. Otroci iz vrtca, od tistih najmlajših do tistih najstarejših, so družno zaplesali. Zapeli so otroci, ki obiskujejo glasbeno interesno dejavnost v vrtcu. Zaplesale so učence iz prve triade osnovne šole. Zapelo je pet učenek zadnjih razredov osnovne šole, dve izmed njih, Vanja Erhatič in Anja Bogdan, sta nastopili tudi samostojno. Osnovnošolski recitatorji so predstavili pesmi o vrtcu, med njimi tudi hudomušne o tem, zakaj otrok včasih noče v vrtec. S svojim raznolikim nastopom so navdušile baletne plesalke Glasbenega studia Klavdija Klavdije Zorjan Škorjanec. Naslov njihovega programa je bil S plesom po svetu, pripravila pa ga je Martina Kramer. Zapela je tudi Mojca Zorjan. Med obiskovalci je imela veliko občudovalcev. Najbolj navdušena pa sta bila zagotovo njena otroka, ki bosta kmalu stopila v vrtec.

Zahvaljujemo se vsem nastopajočim in tistim, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi prireditve. Hvala tudi obiskovalcem za darovane prispevke. Z zbranim denarjem bomo kupili športne rekvizite za otroke.

Petra Antolin, Mirjam Simonič

»Tisoč življenj - tisoč oblik gibanja«

Zadostno gibanje je varovalni dejavnik zdravja, saj vpliva tako na telesno kot duševno zdravje ter na kakovost življenja nasploh. Zdravje v otroštvu določa zdravje v celotnem življenju posameznika in tudi na naslednje generacije. Ključnega pomena za razvoj zdravih življenjskih navad je obdobje do šestega leta starosti. V predšolskem obdobju si otroci pridobijo izkušnje, stališča in vzorce vedenja, ki jih večinoma obdržijo vse življenje.

V vrtcu Navihanček smo pri interesni dejavnosti »mali pohodnik« obeležili 10. maj - svetovni dan gibanja. Odpravili smo se na sprehod do igrišča na Strasu in se tam pošteno razgibali. Vadili smo različne vrste gibanj, ki jih poznajo in zmorejo otroci, ter se ob tem prijetno zabavali.

Ob koncu vadbe smo si privoščili še obvezno malico iz nahrbtnikov ter si tako nabrali dovolj energije za »dolgo« pot proti vrtcu.

Smiljana Kovačič, Petra Antolin

Mladi taborniki v vrtcu

»Ali nas poznate? Mi smo otroci iz vrtca Navihanček. Obiskujemo skupino Junaki!« vre iz otroških ust. »Pred nami je veliko presenečenje! Naša prva noč brez staršev,« načrtujeta vzgojiteljici.

Jutro 21. 5. 2010. »Vsi smo že nestrpni, kaj se bo zvečer dogajalo v skupini Junaki. Ja, danes bomo taborili v vrtcu. Čudovito! Noč bomo preživeli v šotoru,« se je razlegalo po vrtcu.

Večer: Veselili so se, peli, plesali okrog tabornega ognja, ki sta ga pripravila gasilca. Ni zmanjkalo jedi, pekli so klobase in tudi napitek je bil pri roki. Veselje je bilo neizmerno. Ogenj so pogasili otroci s pomočjo gasilcev. V šotoru so se igrali, poslušali pravljico in peli.

»Večerjali smo v naši znani igralnici. Noč smo prespali v spalnih vrečah pod velikim vojaškim šotorom. Zaspali smo kmalu, brez strahu in spokojno, brez kakršnih koli problemov in težav, pod budnim očesom vzgojiteljice Smiljane in pomočnice vzgojiteljice Petre. Zjutraj bi še spali. Noč je bila prekratka,« so hiteli poročati.

Naslednje jutro: Zbudili smo se veseli, zadovoljni, z vprašanji: »Bomo danes tudi spali v šotoru? Tako fino je bilo!«

Te besede so ohrabile tudi vzgojiteljici, da sta delo dobro in organizirano opravili.

Ker je bilo to prvo doživetje pod šotorom, so prejeli otroci darilca, ki jih bodo še dolgo spominjala na preživeto noč v vrtcu, pod šotorom. Seveda pa so zaslužili tudi priznanja, saj so bili pravi junaki. Vloženega je bilo mnogo truda. Izplačalo se je. Vsi smo odšli domov polni novih doživetij in izkušenj, pa tudi spoznanj.

Vzgojiteljici se zahvaljujeta vsem, ki so pomagali pri izvedbi taborjenja, prav tako pa tudi staršem, ki so zaupali malčke v varstvo tudi ponoči, in nam omogočili mnogo prijetnih doživetij.

Mladi taborniki vrtca Navihanček

Mali pohodniki Vrtca Navihanček pri OŠ Središče ob Dravi

Zdenka B. Slavič

Čistilni akciji na rob

Razmišljanje

Vseslovenska akcija čiščenja okolja je bila uspešna, celo zelo zelo uspešna, kot pravijo. Tudi Središčani in okoličani so se je v velikem številu udeležili. Zelo pohvalno. Tudi sama sem bila med čistilci, in sicer v skupini, ki je pri Splavnici urejala brežino in pobirala odvržene stvari. Pobrali smo mnogo že običajne plastike, pločevink, starih koles, pločevinastih sodov in (po mojem skromnem mnenju) še kar uporabnih preprog. Kaj vse ljudje brezbrizno odvržejo, kar verjeti ne moreš! In to v teh hudih »recesijskih« časih!

Pravzaprav me pa vsi ti odpadki niso niti toliko vzpodbudili k pisanju kot izjava neke znanke, s katero sem se pogovarjala nekaj dni pred velikim čiščenjem. »Jaz se pa akcije ne bom udeležila, saj sama nič ne odmetavam v naravo! Naj čistijo tisti, ki to počno! S sosedo sva počistili vsaka pred svojo hišo, drugo pa me ne briga!« Ta gospa, ne da ima vse vzorno počiščeno okoli hiše, tudi v hiši je vse »sterilno« čisto. Pospravljanje, pomivanje, pranje vsak dan, ob sobotah temeljito, nekajkrat na leto generalno. Omarice polne raznovrstnih čistil. Vse v imenu higiene. Da, na vsak način, higiena mora biti, toda sedaj gre to marsikje že v hudo pretiravanje. Ljudje se sploh ne zavedamo, kako na veliko prav z različnimi čistili tudi onesnažujemo naravo. Kje so že tisti časi, ko smo še z okisano vodo čistili okna, pečico v štedilniku, police v kuhinjskih omarah ... Sedaj mora vse pršeti, se peniti, dezinficirati. Prepričljive reklame po televiziji ponujajo čudovito dišeče spreje, pomlajevalne kreme, gele za tuširanje, pene za britje, vodice po njem, detergente, čistila ... Le kako so ljudje včasih preživeli, ko vsega tega ni bilo? Se kdaj vprašamo, zakaj je toliko alergij in glivičnih bolezni?

Naslednja stvar, o kateri razmišljam, je embalaža. Pred nedavnim sem v neki trgovini iskala koruzne kosmiče. Imeli so jih mnogo vrst, a vse, poleg tega, da so v plastičnih vrečkah, so še v velikih škatlah. Komaj sem zasledila popolnoma na spodnji polici (kot da bi se trgovci sramovali) kosmiče brez razkošne pisane embalaže. In potem ti še pri blagajni trgovke ustrezljivo kar avtomatično ponudijo plastično vrečko, ko že imaš sadje in zelenjavo vsako v svoji vrečki. Je res bolj »nobl« tista plastična vrečka kot pa dobri stari cekar iz ličja?

Kupi praznih plasten ob zabojnikih za odpadke. Vsaj zmečkali bi jih lahko, predno jih vržete v zabojnike, da se na njih v teh toplejših časih ne bi pasle muhe! Saj veste, kam muhe najraje sedajo! In osladno sladke pijače, ki so v teh plastičnih steklenicah, so polne konzervansov, sladkorja, umetnih barvil in kaj vem česa še. In koliko strupenih snovi vsebujejo plastične steklenice same! In koliko strupa povzročajo tisti, ki celo kurijo plastične odpadke v bližini svojih domov! Nazaslišano! Neodgovorno! Do sebe in drugih!

S čim vse zastrupljamo našo mater Zemljo (iz spoštovanja do nje pišem z veliko začetnico) in s tem nas same, se niti ne zavedamo. In zato je zame izgovor, da naj pobirajo tisti, ki odmetavajo, kaj slab izgovor. Če nimajo toliko vesti, da lahko odmetavajo, potem prav gotovo tudi pobirali ne bodo. Ko sem bila še majhna, sva z mamo večkrat šli na cesto pobirat konjske fige. S staro metlo in lopato sva jih spravljali v vedro. Po njih so menda kumare lepo uspevale, je rekla mama. Še sedaj to naredim, če mi kakšen konj podari svoje fige, ko veselo kopitlja mimo naše hiše. Nič me ni sram! Ker sem bila tako vzgojena. In kako bodo vzgojeni otroci staršev, ki jim ni mar za naše okolje in ne vidijo dlje od svojega praga?

Samo Žerjav

Ekološki kotiček

Spoštovani,
preden brezbrizno zakurite v naravi, pomislite, koliko drobnih živalic ob tem pogine!

Računalniške storitve, svetovanje in spletna trgovina Denis Raušl s.p.

Poštna ulica 5, 2277 Središče ob Dravi
GSM: 031 584 958, E-pošta in MSN: denis.rausl@gmail.com

- Vse za vašo pisarno -pisarniške potrebščine **NOVO**
- LCD in LED TV Samsung, LG in Philips **NOVO**
- prodaja računalnikov, prenosnikov in računalniške opreme
- servis računalniške opreme
- arhiviranje podatkov in izdelava varnostnih kopij
- izgradnja in vzdrževanje računalniških sistemov
- izgradnja in vzdrževanje omrežij (LAN)
- postavitve serverja (Windows, Linux)
- mesečno vzdrževalna pogodba
- čiščenje virusov in trojanskih konjev
- reševanje izgubljenih podatkov iz diskov

lenovo

SAMSUNG

Slaščičarna Pri Rupertu

Božidar Borko s.p.

Slovenska cesta 53

2277 Središče ob Dravi

Tel: (02) 71 90 593

E-pošta: rupert.bozo@siol.net

E-stran: www.slascicarna-rupert.s

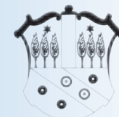
Odprto vsak dan od 7. – 22.
v torek od 7. – 12. ure.

Vrtnine Kranjčec
GO DEN INCI

Prodaja sveže zelenjave

Tel: 031 399 103
Fax: 02/719 12 00
e-mail: vrtninekranjcec@gmail.com

KLASIČNA MASAŽA

in

REFLEKSNA MASAŽA STOPAL

Zorko Mira s.p., Šinkova ulica 8, Središče ob Dravi

Za klasično masažo pokličite 031-763 618
Pridem tudi na vaš dom! Se priporočam!

Frizerski studio **Moni**

Žensko, moško in otroško striženje.
Barvanje las in pramenov.
Fen-frizure in svečane pričeske.
Trajne in vodne ondulacije.
Ličenje s kozmetiko CARLO BAY.

Prodaja bio-ekološke kozmetike VILLA LODOLA.

Monika Kocuvan s.p.

Šolska ul.21, Središče ob Dravi
GSM:041-880 174, Tel:02/719 01 24

Frizerski Studio Moni ponuja kvalitetno lasno kozmetiko KEMON in bio-VILLA LODOLA ter kozmetiko za ličenje CARLO BAY.

Hvala za zaupanje!

Foto Lazar

Želim vam razigrane in brezskrbne počitnice z obilico lepih posnetkov. Se priporoča,

vaš fotograf

Obrat št. 02/719 01 24

Lepota bivanja

www.ventana.si

- 3 tesnila
- 5 komor
- 76 mm

NOVO!

- okna (PVC)
- vrata (PVC, ALU)
- rolete (PVC, ALU)
- polkna (PVC)

brezplačna številka:
080 10 26

Štamberger d.o.o., Središče ob Dravi

SERVIS, ELEKTRO STORITVE, TRGOVINA**ELEKTROSET****• Servis bele tehnike**

Pralni, sušilni in pomivalni stroji, hladilniki,
štedilniki

• Prodaja in montaža klim

Panasonic, Gorenje ...

Plačila na obroke - do 36 mesecev

Janežič Vekoslav s.p.
Grabe 20a, Središče ob Dravi
Tel. št.: 02 / 7191 348

GSM : 031 564 002

**Klime
-10%**

• Elektroinstalacije:

- v novogradnjah, adaptacijah,
- odprava napak,
- premestitev števcov,
- prikllop, meritve ...

• Servis elektromotorjev**• Trgovina s tehničnim
blagom**

Podjetje **Agrotrog Ormož d.o.o.** Hardek 44 c

V svojih prodajalnah nudimo:

- stroje za nego zelenic: kosilnice, motorne kose
- cevi in priključke za zalivanje zelenic in vrtov
- vrtna orodja
- sredstva za varstvo rastlin, gnojila
- okovje, vijake, varilni in brusni material, jekla ...
- rezervne dele za kosilnice BCS, tračne obračalnike, zgrabljalnike, rotacijske kose, sode za gnojevko ter škropilne naprave AGROMEHANIKA in ZUPAN

Obiščite nas v naših prodajalnah:

- **Trgovina AGRAR-MERKUR, Središče ob Dravi**
- **Trgovina AGRAR-MERKUR, Ormož**
- **Trgovina AGRAR-MERKUR, Sveti Tomaž**

Rezervoar vašega vozila lahko napolnite na naši bencinski
črpalki na Hardeku.

VESELIMO SE VAŠEGA OBISKA.

				AVTOR: JOŽE BORKO	NOTRANJA SUBSTANCA	SLOVENSKA PISA- TELJICA (FANI)	ŽUPAN NAŠE OBČINE	SREDICA	ŽIDEK IVO	VELETOK V AZIJI	DARILO	
				MANIŠA VOJAŠKA ENOTA (ZASTA- RELO)				JUD DENARNA KAZEN ZA PREKRŠKE				
				VEČ LJUDI								
				IRSKA (ORIGIN.)					DOKTOR			
				OKOLICA. SOSEŠČINA					NEKD. PAL. VODITELJ (JASER)			
										PRISTAŠ DRŽAVNE- GA SOCIA- LIZMA		ŽENSKI NAKIT
OSEBA, KI GOVORI V MEZIŠKEM NAREČJU	ČETVERO- KOTNIK	SMUČI ZAČETEK ABECEDA				GRAPA. PO KATERI OBČASNO TEČE VODA						
ROZGA						RAZMO- ČENA ZEMLJA						
RAZPRE- DELNICA						ČLAN OF BENEŠKO KOPALIŠČE						
ERBIJ		RIMSKA 501 SREDINA KOLENA			LEO ROBIN NAJDALJŠA REKA NA SVETU			OČE				
SLOVENSKA PEVKA (JOŽICA)								NOŽEV HRBET LJUDSTVO V LAOSU				
SLOVENSKI SMUČAR GORZA					MALIK. VZORNIK ESTONEC			STANE DOLANC SLOVENSKI PISATELJ LEVSTIK				
RENIJ		DEL OBRAZA ESKIMSKI ČOLN				VNETNI MEHURČEK NA JEZIKU SKUPINA PTIC						
SPOLNA BOLEZEN, SIFILIS					PRVOTNI PREBI- VALCI ITALIJE	CIRILSKA ČRKA KLICA			PODŽUPAN NAŠE OBČINE (IVAN)	GLAVNO MESTO GRČIJE		
VRTOGLAVICA								AMERIŠKA IGRALKA GARDNER KORDILJE- RE				
ANTIČNO MESTO V TUNIZIJI (IZ ČRK: MA + ZA)												
TELOVADNI ELEMENT					TITANOV SILIKAT							
MESTO V ZAHODNI ROMUNJI					GLAVNO MESTO JORDANIJE ELDA VILER			HIDRO- ELEKTRAR- NA RDEČI KRIŽ				
MANIŠA OKUSNA MORSKA RIBA							CEVKA ZA ODVAJANJE IZCEDKOV					
AMERICIJ			SLOVENSKI BALONAR ŠORN			HRVAŠKA TENISAČICA MAJOLI	RIBJA JAJČECA					

Rešitev križanke - gesla iz osenčenih polj prepišite na dopisnico in jo pošljite do 20. 8. 2010 na naslov: Uredniški odbor, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi. Srečni izžrebanec prejme nagrado: knjigo nadaljevanje Središke kronike.

SREDICA je glasilo Občine Središče ob Dravi. Člani uredništva: Zdenka Dogša – glavna urednica, Samo Kočevar – tehnični urednik, Stanko Zebec, Anita Koscec, Zlatka Marčec in Jasna Munda. Lektoriranje: Majda Tkalec. Grafični prelom: Boris Prelog. Tisk: Ptujska tiskarna d.o.o. Ptuj. Naslov: Uredniški odbor, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali v elektronski obliki na urednistvo@sredisce-ob-dravi.si. Fotografija na naslovnici: Zdenka Dogša. ISSN 1855-7511